

Latweeschu Awises.

61. gada-gahjums.

Nr. 32.

Treschdeenā, 11. (23.) Augustā.

1882.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Schründen, Kurland. — Ekspedizija Westhorn kga grahmatu-bohdē Jelgawā.

Rahditajs: No eefschjemehm. No ahrjemehm. Wisjaunatahs sinas. Mantineeki. Dohbeles laufšaimneezibas istahde 2c. Uf Keisara deenu jeb uf 30. Augustu. Studinašchanas.

No eefschjemehm.

Behterburga. Bee leelahs parahdes 27. Julijā Keisara Majestete bij pasaudejis Wladimira ordena swaigsnī. Bombardirs Uščakows par laimi tai pašā deenā to dabuja un nosuhtija faweem preefšneekem, ne dohmaht nedohmadams, kas swaigsnes ihpašneeks. Keisara Majestete Uščakowam Wišchehligi lizis peesuhtit 5 seltagabalus, tā pateizibas- algu. — Keisariskahs pils-deenestneeku lohnes, kuras senat fneedsahs miljonās, tagad pamafinatas uf 140 tuhst. rubl. par gadu. — Kwartalneeks Iwanowns, kas ne sen nokawa tirgotaju Risowzewu un wina deenestneezi, tika noteesahs uf 20 gadeem kalna- raktuwees darbās. — Atflehgu-taisitaju Maščuzki, kas 22 tuhst. rubl. issaga is Benderu-Galazes dselszela beedribas kafes, apzeetinaja, bet tas atkal isbeha. — „Waldibas Wehstnesis“ nosauz par nepareiseem awišču sinojumus, ka Kreewu waldiba atwehlejuš Turzijai šhigada kara-atlihdšinajuma datu preefš kara-waijadšibahm. Nolihgums par kara-atlihdšinajuma maksafšchanu nahkocht spehka tikai 1883. gada Janwarī un tamdeht newarejis neta spreesť par Turzijas šhigada eenehmumu isleetašchanu. — Pinnijas gubernatora kanzlejas rentmeisteri, majoru Randeru, par 65 tuhst. isnihzinašchanu augstakā teesa noteesaja uf nahwi zaur pakahršchanu. Keisara Majestete atweeglinaja sohdu uf 8 gadu eeflehgšchanu darba-namā. — Bee zuhlahm atkal pamaniti trikini, bet til pee tahdahm, kas Behterburgā nobarotās, un ne pee tahm, kas eewestas no laukeem. — Wispahriga kauschu škaitišchana Kreewijā, tā Kreewu „Maslawas awise“ sino, notikšohht 1883. gadā. Šhi kauschu škaitišchana buhšohht ari beidsamā; jo turpmak nodohmahs kauschu škaita pahrwehšchanohs aprehšinaht pehz dwehšelu rulleem. — Leelfiršs Wladimirs Alekšandrowiškšs šhogad tā Wahzu Keisara weefis peedališchotees pee šhigada Wahzijas kara-spehka manewereem Schlešijā.

Jelgawa. Jelgawas Latw. beedriba, tā dsirdams, nopeetni riškohahs, lai wāretu pa gohdam un jauki noswineht šhi gada 30. Augusta deenu. Swehtki eefahšfees Latw. Annas basnizā ar deewalaposchānu; pehz tam wiš ees uf pili pee zeen. gubernatora kga, luhgt, lai noliktu wifas Latweeschu tautas pateizibas-, padewibas- un uftizibas juhtas pee muhfu Wišchehligā Kunga un Keisara waldibas-krehšla pakahpenehm. No pils atkal wiš dohfees uf beedribas dahrsu. Kur buhs jauka musika, dseedašchana, swehtku-meelasts u. t. j. pr. — Zerešim, ka tanteešchi pulzefees leelās barās uf šheem Latwju tautas-swehtkeem, — pulzefees sem Jelgawas Latw. beedribas jaunā, gresnā karoga, kas šhai deenā pirmo reij plewināfees pahr Latwju galwahm. — Iggahjušcho nedet dabujahm ša-ohstees daudš duhmu, jo mešchi un purwji dega pa wairak weetahm: — tā ap Wolgunti, Ohlaju, Rihgu, Puhpeem un starp Slohku un Kemereem. No kam uguns zehlušfees, naw ihsti sinams, bet dohmajams gan, ka waj nu zaur ganeem jeb zitu zilweku ne-apdohmigu apeeschānohs ar uguni — šhai karstā laikā, kur wiš iskaltis un til faufs tā pulweris. — Ari Tukumā 5. Augustā bijis leelaks uguns-grehš; nodegušchi 4 nami lihds ar wifahm pagalmu ehlahm. Šlahde ir lohki leela. Rahdas 15 familijas palikufšas bes pajumta un saudejufšas pa leelai dalaī sawu mantibu.

Dohbeles semkophibas beedriba isrihkohs 28., 29. un 30. Augustā Dohbelē laufšaimneezibas istahdi, kur mahju-lopi, semkophibas-

un šaimneezibas-augli, semkophibas riški, mašhinas u. t. pr. tiks peenemti. Zeram, ka ne ween leelgruntneeki, bet ari mašgruntneeki nems pee istahdes dsihwu dalibu, tā ka ta warehs pašneegt apmekletajem deewegan pilnigu eestatu Dohbeles aprinka laufšaimneezibā, lohpu-audsechānā un t. j. pr.

No Walšs-waldibas Dohbeles mahzitajam A. Bielenstein kgam usdohtais 1864. gadā islaiso Kreewijas teesu-likumu tulkošchānas darbs ir jau šhi gada Junija šahkumā pilnigi pabeigts un nosuhtitšs uf Behterburgu Keisariskahs sinatnibu akademijas drukatawā, tā ka zeramš, ka šhee likumi buhs jau drihšā laikā Latweeschu walodā drukati un dabujami.

No Dhsolumuišas (Dhsolu) „R. L.“ raksta tā: Nakti uf 20. Juliju nodešsa Dhsolumuišā šchuhnis, kura bij pee 500 mehru rudsu un kulamā mašhina. Isnemohht mašhini, kas pa dalaī ir apšahdeta, neta newareja isglahbt. Netaš nebij apdrohšchinahts, — nedš ehka, nedš ari, kas tur bij eefšhā. Bee tam „Goldingenscher Anzeiger“ peefšhmē tā: Til-ko ir sawahkta labiba, kas šhogad labā laikā deht labi isdewufees, tad jau ari leesmas isšchajahs jumtā, aprihdamas semkophja mantu. War it drohšchi šaziht, ka tur ir bijuši šauna kaimina besdeewiga rohka, kas tuwakā mantinu ir nodewuši leesmahm par laupijumu. Ne-atleek zits nekās, tā sawu mantu apdrohšchinaht, lai nenotiktu pahrak leela šlahde; uf zitadu wišhi newar isfargatees no tahdeem rasbaineekem. Kā rahdahs, nahks — behdigi laiki.

No Skrundas. Swehtdeen iseišoht, nakti uf 2. Augustu šh. g. ir uf Kluhdšinu mahju gruntneeku J. Bergwaldu zaur lohgu, pee kura wišch patlaban šahwejis, tizis šchauts; astonas škrohtes ir wina gihmi un šchetras škrohtes ir wina kruhtis eewainojufšas; tomehr wišch ir palizis pee wefelibas. — Šaundaris, kas tahdu grehka darbu paštrahdajis, wehl naw sinams, lai gan teefas ar uszhtibu pehz wina meklē. Lai Deews dohtu, ka šlepkawa ne-isbehtu un par tahdu padaritu grehku sawu nopelnitu algu dabutu. A. D. — pe.

Leepaja. Profefors Ludwigs Stieda kgs, kas preefš kahdahm nedelahm bij Leepajā, efoht 28. Julijā pahrbrauzis atpakak Rihgā. Profefora kungs bij kahdas diwi nedetas Leijas-Kursēmē un mekleja pehz wezlaiķu leetahm. Wišch brauzā no Leepajas uf Rihgu pa semes-zeku zaur Kuldigu, Sires muišchu, Lagsdinas muišchu uf Wentspili. No Wentspils wišch gahja gar juhrmalu uf Wiši, Gohbi, pahr Dundagu un Talseem uf Tukumu. Wišur profefors atradis laipnu usnemšchanu un palihgu pee sawa darba. Lai gan ne lohki daudš, tomehr profefors Stieda kgs ir atradis dašchu eewehrojāmu senlaiķu leetu. Tā p. p. Rogales muišhā weenu lohki labi usglabatu atmena šapu, par kura turpmako ustureschānu waijadsetu ruhpetees. Ka til maš wezu leetu ir atrasts par wišu Leijas-Kursēmē, nahkocht no tam, ka laudis isleekahs buht pahrak gudri un mahziti, kas uf senlaiķu leetahm neleek nekahdu leelu šwaru, jeb ari, no mahnu tizibas beedeti, tee katru atrastu leetu is senlaiķem ruhpiģi tai pašā weetā paglabā, kur ta jau šahwejuši. Buhtu gan jau laiks, ka muišchneeki, mahzitari, šhohlotaji u. t. j. pr. jo wairak mekletu un krahtu senlaiķu leetas. Daudš weetās Kursēmē atrohdahs eewehrojamas leetas kaut kur nomestas. Tā profefors Stieda atrada weenā mašā Kursēmēs basnizā, kur ais altara bij ihpašch wezu krahtu kambaris, kahdu wehl lohki labu brunu zepuri is 13. un 14. gadu-šimtena, dašhas brunu atleekas un karoga gabalus is 17. gadu-šimtena. Buhtu wehlams, ka tahdas leetas taptu eesuhstitas waj nu Kursēmēs gubernas musejai, waj ari Rihgas musejai.

Warbuht ka profesora Stieda tga zelofchana ari schini fina daudmas palihdsehs un weenu jeb ohtru usmudinahs, fenlaiku leetas kraht un ustureht. — 20. Julija profesors aisbrauza atpakal us Tehrpatu, lai waretu to, ko is fenlaikem atradis, aprakstihit sinibas mehrkeem par labu.

Profesors Stieda ne fen kohpa ar Bielensteina mahzitaju un Wahzemes profesori Bezenbergeri bij Widsemé, krahja tautas-dseefmas u. t. j. pr. Zeram, ka Bielensteins pats us preefschu zeen. Iasitajem pasneegs siblakas sinas par to, ko tur atradufchi un sakrahjufchi.

Ji Wez-Subates raksta „Nig. Tageblatte“ ta: Deewa meera dusofcha Keisara Aleksandera II. diwdesmit peezu gadu waldifchanai par peeminu stahdita is ohsols us scheijenes tirgus-platscha dabuja apkahrt sehtu, kas warehs pastahweht ilgaku laiku. Us akmena grunti tava uslikti Nihga leeti dselss trellini. Trellinu preefschas-puse ir tahsele ar schahdu seltitu rakstu:

Александрю II-му
Въ память 25-му лѣтъ царствованія
19-го Февраля 1880.

Augfchpus raksta stahw tahseles widu Keisara ehrglis. Isdohfchanas par peeminas-sihmi tapa no scheijenes eedsihwotajem pamasam sakrahstas un usstahdifchana notika wisá klufumá. Tirgus-plazim schi peeminas-sihme ir par jauku gresnumu.

Widseme. Sudraba medalus, walfajamus us kruhtihm pee sw. Annas bantes, dabujufchi: Labrentschu walsts-wezakais Jahnis Pommers un Breediku walsts-wezakais Indrikis Glahsup. Ar tahdeem pat sudraba medateem, walfajameem us kruhtihm pee sw. Wladimira bantes, apdahwinati: Katlakalna walsts-wezakais Jahnis Putninsch, Nurmuischas walsts-wezakais Kahrliis Feldmanis, Katwaru walsts-wezakais Adams Sihpols, Zempenes-Jaun-Wahles walsts-wezakais Behteris Rosenbergs, Mihilgrawes-Jkensas walsts-wezakais Jahnis Rinks, Lubumuischas walsts-wezakais Jahnis Lihbeets, Jaun-Jehrzenu walsts-wezakais Dahwids Zihruks, Lipskalna walsts-wezakais Dahwids Kalazis, Kaimes walsts-wezakais Jahnis Kahrklinsch, Grohtuschu walsts-wezakais Matih Leelups, Kohfes walsts-wezakais Tenis Manteneeks, Jkshkiles walsts-wezakais Jahnis Kahrklinsch, Plahteru-Kirbeles walsts-wezakais Indrikis Nahris un Burtneeku pils walsts-wezakais Behteris Stalle; tad wehl schahdi walsts-wezako weetneeki: Andrejs Burinsch Kohlu-muischa, Jahnis Wihstols Katwaros, Behteris Dauge Kohlneje, Behteris Janfons Kohlu-muischa, Jehstabs Wels Bolderaja; no ziteem walsts-waldes lohzeekem: Jahnis Wihlfne Niskraukle, Behteris Bergmanis Kohlu-muischa, walsts-schrihweris Rudolfs Kirchhofs Saitawa, un beidscht schahdi semneeku-walstju lohzeeki: Wilhelms Pipsts Kohlsbeke, Mikelis Schagars Niskraukle, Mikelis Wihstols Katwaros, Jahnis Austrinsch Jaun-Wahl un Kahrliis Numiks Slujenes pils walsti.

Nihga. Widsemes gubernators 4. Augusta wakará aisbrauzis us Behterburgu.

Nihgas Bahrdaugawas Latweefchu labdarifchanas beedriba isbrauza 18. Julija us Durbes jauko parku, pee Tukuma, satumos. Ta labprahtiba, kas scho isbraufschanu wisur pabalstija, — tahs zeribas, kas us scho beedribu paschu tika liktas, — tee jaukee panahkumi, kas scho isrihlojumu wiszaur pawadija — skaidri leezinaja, ka schi beedriba netika wis ka weena no masakahm, bet ka pilniga, patstahwiga beedriba eeradsita, kas pa wisu Bahrdaugawu tauteefchus fapulgina. No Nihgas schi beedriba isbrauza ar wispahrigo pasafcheeru-wilzeenu, 2 maschinas wilka 22 wagonu garo rindu. Til garfch wilzeens ne-efcht Nihgas-Tukuma dselzeta lihds schim wehl nekad atgadijees. No Nihgas un tahlakahm stanzijahm schai beedribai brauza lihds — bes gandrihs wiseem beedribas lohzeekem un jaukta dseedataju-kohta — ari wehl wairak neká 100 weefu. Durbes parka peenahza no Tukuma un apgabala wehl klaht lihds 900 dalibneeku. To starpa bij muischneeki, mahzitaji, adwolati un kahds wiresklohlotajs (Latweetis) is Kasanas. Bes tam jo leels kauschu pulks sché nehma dalibu ka klaufitaji waj skatitaji — ahrpus schnohres, pakalnós. Zeta us Durbes parku bij no laipnigeem Tukuma Latweefcheem 2 gohda-wahrti usjelti; pirmee atradahs pee Mahlukrohga, ohtri bij jo gresni, pascha Durbes parka preefscha usklohti. Parka wispirms schihs beedribas jauktais dseedataju-kohtis. sem A. Witman tga wadifchanas, Tukuma un apfahrtnes Latweefchus apweizinjaja ar ihpafchi us to apgahdatu dseefmu; tad preefschneeks W. Altberg tga tureja ihfu usrunu, pehz kuras wifs leelais pulks ar musikas pawadifchonu — nodseedaja: „Deewes, fargi Keisaru 2c.“

Té pazehlahs kahda skana balsis is publikas; bij mahjas ihpafschneeks R. Kalnina tgs is Tukuma, kas ihpafchi fawa runa teiza, ka Nihgas Bahrdaugawas Latw. labd. beedriba pelnoht tahdu paschu eewehroschanu, kahdu katra labdarifchanas beedriba pa Latwiju — us laukeem; jo ir schai Bahrdaugawas beedribai efcht, ka winsch isredsoht, tas noluhks, lihds ar labdaribu, ari wispahrigu isglichtibu pee faweem tauteefcheem wezinahst. Ka schi Bahrdaugawas beedriba tagad efcht tik tahdu isbraukufi ahra pazeemotees, tad tas leezinajoh no tam, ka ir wina griboht fawu noluhku labakas iswefchanas deht leelaka un plafschaka fatikfchaná un kohpiba ar faweem lihdstauteefcheem dohtees. Kad us papihri rakstoh par Latwiju, newaroh nekad tik dsihwi un jauki fajust, ka kad Widsemneeki un Kurssemneeki, weens pee ohtra, feenotees zaur isbraukumeem, apzefojumeem un eedsihwi, zaur ko ihsti Widseme un Kursseme tik ween par weenu un to paschu Latwiju pazefotees. Beidscht winsch wehlejahs, lai lihds ar schihs deenas preekeem, schini jaukaja Latwijas weetina, pee tauteefcheem zilajotees garš, kas allasch tikli un sekmigi us preefschu zenschahs, katra weeniga kruhts pildotees ais gara-pazelfchanahs, ka katra schihs deenas lihgs-miba, katra draudfiga usnemfchana, katra apnemfchanahs buhtu pilniga. Us scheem Kalnina tga tikpat dedfigeem, ka nopeetneem wahrdeem Bertrama Kahrliis atbildeja; pehz wina wehl runaja skohlotajs J. Silin tgs, is Ohlaines. Tad beedribas preefschneeziba, jauktais dseedataju-kohtis lihds ar musiku un leelu kauschu pulku dewahs us Durbes muischu paschu, dsimtsklungu, Tukuma aprinka-marschalu, baronu L. v. d. Recke tga, apweizinaht. Muischas preefscha jau bij fapulzejuschees lihds ar dsimtsklunga familiju wehl dauds ziti wina radi un pasihstamee. Beedribas jauktais kohtis té wispirms dsimtsklungu apweizinjaja ar fewifschki us to fageretu dseefmu. Tad dsimtsklungs tureja ihfu usrunu, kura winsch it ihpafchi peemineja, ka Latweefchi mehdscht jawos pulkos allasch panemt lihds jautru prahtu un garu, kreetnu omulibu; winsch tapehz zeroht, ka ir Bahrdaugawas Latw. labdarifchanas beedribas lohzeeki lihds ar faweem weefeeem to schodeen pee fewis parahdischoht; zaur to wini ari stiprinaschotees tai firds-isglichtiba, kas zilajoh un usturoht tahdu labdaribu, kahdu schai beedribai peenahkotees kohpt. Schi beedriba winam buhschoht allasch mihfch weefis un winsch wehletohs ne ween schodeen pee wiseem winas preekeem, lihds ar wisu fawu familiju, nemt dalibu, bet ari jo prohjam tapt par winas ustizigeem beedreem. Pehz scheem barona wahrdeem wehl kahds wahrduš runaja Bertrama Kahrliis un W. Altberg tgs, un tad wifs pulks gahja atkal atpakal, musikai spehlejoht — us preeka-weetu, kur laiks jauki notezeja, beedribas jauktajam dseedataju-kohtim jauki dseedohst, sem A. Witman kunga wadifchanas; ais runahm, kuras tureja drihs Tukuma apfahrtnes Latweefchi, drihs muischneeki, drihs tauteefchi is tahlakahm Latwijas un Kreewijas malahm, nu ihsti notezeja laiks ais preezigahm, lihgsmahm wefelibas usdserfchanahm un jauneku un jaunawu deijahm — pee jaukahn musikas skanahm. Schkirotees ari daschi Tukuma Latweefchi isfazija wehlefchanohs, lai winus usnemoh par beedreem Nihgas Bahrdaugawas Latw. labd. beedribá. Waru scho aprakstu teefcham beigt ar teem apweizinaschanas wahrdeem, kuras kahds tauteetis, Fr. Bauman tgs, is Tukuma wirespilsklunga pagasta, schai deena beedribai pasneeda: „Ak, zil jauki, ak, zil kohfchi, atskan balsis pasaros; skanas nahf no wihreem drohschi, wisko wahrdds werdoschds. Ak, ka karsti wehletohs, ka drihs atkal fatiktohs!“

Kahds dalibneeks.

Widsemes landrahtu-kolegija islaidufi schahdu isklaidrojumu: Us to dabuta eemesla deht un it ihpafchi noskatotees us to no schahs puses schi gada Julija mehnescha widu usfahkto ismekleschanu par Widsemes semneeku-semes nenomakfateem rentes- un pirkfchanas-naudas atlikumeem, Widsemes landrahtu-kolegija nekawejahs dariht wifas Widsemes muischu-waldes us to usmanigas, ka kwotes seme nepeeder pee semneeku-semes, bet ir nodohfchanu makfataja muischas-seme, un ka tamdeht, ka minetai ismekleschanai janoteek tik weenigi pee semneeku-semes, wifai muischas-semei lihds ar kwoti japaleek schini atgadijuma glufchi ne-eewehrotai.

Wifas weetigo awifchu redakzijas teel zaur scho padewigi luhgtas, isplatihit scho sinojumu, zil drihs ween eefpehjamš.

Nihgá, muischneeku-nama, 26. Julija 1882. g.

Widsemes landrahtu-kolegija.

Stufmaneeschds. 11. Julija usnahza breefmigs pehrkona-qaifs ar leetu un krušu, kas nopohstija muhsu sakohs laukus. Gais usnahza pulksten pusei perjos pehz pusdeenas un beidsahs pulkst. feschds. Krušas gabali bij reekstu leelumá; leetus nahza ka ar straumi, un

welchsch bij tif leels, ka aplausa augtu-kohtus, noplehfa juntuus un isdauffia ruhtes. Rudsu lauki, kas bij drihs plaujami, tika stipri falaufti un pa dalai isfulti; tapat ari pee zitas labibas. Glahde ir gauſcham leela.

I. J.

No Chrgteem. Lai gan Junijs bij faufs un karsts, tomehr Julija fahkums ſchai ſina Juniju wahrspehja. Leelais karstums no 25 lihds 30 grahdeem ſildija wareni ſemes mahmulinu, zaur ko gan ſeens tika ahtri un labi nokohpts, bet wafareja isdedſinata un rudſi ahtri isgatawojahs. Sahle faufas plawas bij dauds, dauds mafaka nekā pehrn; tikai leknās tahda pat kā pehrn. Rudſi tif ahtri tika gatawi, ka nebij eespehjamſ kahrtigi deenā noplaut, jo tee bira ne ween no plauſchanaſ, bet ari no wehja; tamdeht tikai nakti, kad at-laiduſchees, waijadseja plaut, ja gribeja dauds-maf glahbt no isbir-fchanaſ. Saprohtams, ka tahdā ſteidsamā laika ſtrahdneeki tika ar wiſleclako kahrtibu un dedſibu mekleti un dereti. — Seme ir dſſi isfaltuſti, kamdeht augi rahda ſkumju waigu. Dauds weetās redſams, ka kartuſeem luſti zaur faufumu fahluſchi wiht un kalſt, un ka meefchi mahlös un pleenōs neſeds arumu. Agri ſehtahs auſas ir kohti ſliktas, turpreti wehlu ſehtahs ir labakas un fuplakas. Ari leele linu audſinataji, wiſwairaf tee, kam kalnaina un mahla ſeme, ſtahſta, ka lini jau pāſchi aibrankuſchi uſ Rihgu. Ahboki un ohgas, dahrsōs, rahda Deewa ſwehtibu. Schihdi braukā no mahjas uſ mahju, no muifchās uſ muifchu, tohs nopirkdami, brangu maſu ſohlidami.

B. B.

No Widriſcheem (Widſemē). Zeen. laſitaji netaunoſees, kad teem ari no ſawas puſes druſku paſtaſtiſchu. Widriſchneeki wiſi ir wehl rentneeki, bet zaur ſawu taupibu un uſzihtibu tee ir, wiſpahrigi nemoht, itin turigi palikuſchi. Schogad teef wiſa walſts-ſeme ijmeh-rotā un, kā dſſid, tad drihsumā mehſ notikſchoht uſ pirkſchānu. Schis gads rahda mums behdigu waigu, tā ka neſnam, kur lai naudu ne-mam, ar ko isdohſchanaſ ſegt, jo wiſa wafaras-ſehja ſtahw tif behdigi, ka ſliktakās ſemes pat ſehklu ne-atdabuhs, Auſas ir wectahm pirkſta garumā. Lini pa leelakai dalai nokaltuſchi, un no meefcheem ari ne-war neko leelu zereht. Tas wiſs nahf no tam, ka pee mums wiſu wafaru nemaſ leetus naw bijis. Weenigais, kas mums no bada glahbs, ir — rudſi. Rudſi, wiſpahrigi nemoht, ir labi isdewuſchees. Kartuſeki ari warbuht buhs tahdi wideji. Tahdas ir muſu ſchi gada zeribas. — neekš.

Maſkawā. Iſtahde, no winas atwehrſchanaſ laika lihds 1. Auguſtam, ir tikufi apmekleta no kahdeem 500 tuhſt. zilwekeem. — **Meſchakungu un meſchakohpeju** ſapulze Maſkawā tika atklahta 2. Auguſtā. Par preeſchneeku eewehleja Arnoldu; par weetneekem — **Goleniſſchew-Rutuſowu** un **Ritajewu**. — **Maſkawas iſtahde** noſagti briljanti, 8000 rbl. wehrtibā.

Par Igaunu dſihwi kahdās Geſch-Kreewijas gubernās. Kahdā rakſtā, kas eſuhtihſ Igaunu awiſei „Geſti Poſtimees'am“ is Behterburgas gubernās, tohp Igauneem ſazihſ, lai ne-atſtahj ſawu dſimteni, ja neteef par dauds ſpeefti zaur gruhtu dſihwi. Behterbur-gas gubernā dſihwojohht gan daſchi Igauni, un eſohht ari labi pah-rikuſchi, bet tee eſohht tur aigahjuſchi preeſch kahdeem 20 waj 30 gadeem. Toreis tur eſohht warejuſchi iſmekletees to labako ſemi; tagad eſohht taſ zitadi. Jaun-aigahjuſcheem eſohht jazihnahs ar dauds un daſchadahm gruhtibahm, ſtarp kurahm Kreewu walodas neprafchana ari ne-eſohht ta maſakā.

Par Igaunu dſihwi Simbirſkas gubernā rakſta kahds uſ turenī aigahjis ſkohlotaſ J. Pūhlakas „Geſti Poſtimees'am“: „Schē, kahdas 40 werſtes no Simbirſkas pilſehtas, dſihwo 4 zeemōs Igauni, kas atnahkuſchi pa leelakai dalai is Weſenbergas apgabala no 1870. lihds 1872. gadam. Seme ir uſ Krohna grunts un ir lehta un laba (1 1/2 rubl. par deſetinu), bet maſka ir japehrk un plawas un ganibas ja-nohmā katru gadu. Plawas ir no zeemeem kahdas 60 werſtes atſtatu un maſkaja pehrn lihds 4 rubl. par deſetinu; ſchogad maſkā tif 2 1/2 rubl. Rudsu tihrumi ſtahw ſchogad labi; tomehr daſcham leelais ſneegs ſeemā rudsus ir isgulejis, ka naw nekā ko plaut. Wafareju ir leelais karstums gluſchi isdedſinajis, un tif griki ſtahw wehl labi. Ja wehl uſnahktu leetus, tad gan warbuht wafareja ſanemtohs un plauja buhtu labaka, kā pagahjuſchōs pahri gaddōs. Smorodinas zeemā ir Igauni uſbuhwejuſchi ſawu ſkohlās-namu un Simbirſkas Wahzu mahjitajs peenem deewaldneekus. — **Mutinas zeemā.** 35 werſtes no Smorodinas, dſihwo 12 Igaunu familijas uſ muifchneeka ſemes. Lai gan puſe no wiſeem winu darbeem nahf muifchāi par labu, tad tomehr ſcheem Igauneem klahjahs wiſlabaki. Winu mah-jas ir buhwetas pehz Kreewu wiſes un ir deewōgan ſtalas. Lap-

ſchakas zeemā dſihwo 25 Igaunu familijas ſemes buhdās, is kurahm duhmi war tif zaur durwihm kluht ahra. — **Meſchōs** aug papilnam ahbeles, bet tur atrohdoees ari dauds wiſku, kas daſchfahrt uſbruh-koht ganameem pulkeem. No Smorodinas kahdas 100 werſtes uſ deenwideem dſihwojohht **Matsweldt'a** (Reinberga) mahzibu preekriteji. Schē ſwehtijohht feſtdeenu par ſwehtu deenu, ne-ehdoht ſahli, newal-kajohht pehrwetas drehbes un ne-eijohht baſnijā. Winu wadonis jeb preeſteris eſohht **Kriſtians Reiz**, dſimis **Jāhnas draudſē** un bijis kah-dus gadus Laakte par ſkohlotaju. **Wiſch** paſneedsohht ſwehtu waka-rinu, kas paſtahwoht is maiſes un ar dſehrwenu ohgahm pehrweta uhdena. Ari laulaſchana un behrnu kriſtiſchana tohpohht no wina isdarita.

Drenburgas turumā 29. Julijā nodega 800 ſehtas, peedes-rigas Baſchkireem un Tatareem.

No ahrſemehm.

Wahzija. Keiſarene **Auguste Babelsbergā**, kur tagad uſturahs ar ſawu augſto laulato draugu, Keiſaru **Wilhelmu**, ſawā iſtabā is-ſlihdējuſi un pakrituſi. Kaut gan zaur kriteenu naw neweena lohzeſka ſaſkahdejuſi, tad tomehr zaur tam tā mahjinata, ka kahdas deenas japaleef iſtabā. — **Wina** nebijuſi ari klahht pee gohda-meelaſta, kas tur ſchinis deenas tizis dohts **Greeku** kehni-na-pahrim. — **Firſtam Biſmarkam** wairaf **Wahzeſchu**, kas **Aleksandrija** zeetufchi ſlahdi zaur apſchaudiſchānu, eefneeguſchi luhgſchānu, lai par to gahdatu, ka wineem ſlahde tiktu atlihdſinata. **Firſts Biſmarks** apnehmeeſ eewehroht ſcho luhgſchānu. — **Zerams**, ka ir zitu tautu lohzeſki luhgs ſawas tautibas aiſtahwuſ, lai par to ruhpetohs, ka ir wini dabutu atlihdſinaſchānu par ſlahdi, kas wineem tur padarita zaur apſchaudiſchānu. — **Hamburgas pilſehtā** ſchinis deenas noſwineti leeliſki **Wahzu** dſeedaſchanaſ-ſwehtki. Bijuſchi kohpā pee 9000 dſee-dataju, — ne ween is **Wahzijas**, bet ari is zitahm **Giropas** walſtihm (to ſtarpā ari is muſu austruma gubernahm, is **Rihgas**) un pat is **Aſrikas** preekraſtes un **Seemet-Amerikas** **Saweenotahm** **Brihwwalſtihm**.

Auſtrija. Serbu kehniſch **Milans** atbrauzis **Wihnē**, un tē tizis apmeklehts no **Auſtreſchu** ahrleetu miniſtera **Kalnoki**, ar kuru taſ ſarunajees weſelu ſtundu.

Italija. **Wahzu** krohna-prinzis ſchinis deenas apzeemojis Ita-lijas kehni-na-pahri. **Sarunas** un apſweizinaſchanaſ bijuſchās jo firſnigas. — **Awises** ari ſino, ka **Italijas** kehni-na-pahris ſcho ruden buhſchoht apmekleht **Wahzu** keiſaru **Wilhelmu**.

Franzija. **Gambeta** wedohht ar republikas presidentu **Grewi** ſarunas par ſawu eſtaſchānohs waldibā. **Gambeta** paſtahwoht zeeti uſ liſtes-baſfoſchanaſ eewefchānu, bet zitōs jautajumōs griboht beſ dauds preteſtibas ar **Grewi** weenotees. Ja **Grewi** peenentu liſtes-baſfoſchānu un ſohlitohs to aiſtahweht, tad **Gambeta** atkal eſtahtohs amata. Tautas-weetneeki wineem abeem tad laikam ne-eebrohſchīna-tohs pretotees. — **Kahdas nedetas atpakal Pariſē** uſ **Frantſchu** tautas-ſwehtkeem bij parahdijees kahds no kara-miniſterijas dibinahts ſkohlenu bataljons. **Frantſchu** waldiba nodohmajohht wiſās ſkohlās eewefi kara-deeneſta mahzibu, tā ka ſkohlēni pehz ſkohlās-mahzibas pa-beigſchanaſ ari buhtu gatawi ſaldati. Zaur to zere panahkt ne ween labaku ſaldatu eemahziſchānu, bet ari kara-deeneſta laika pa-iſhina-ſchānu; jo rekrufchus, kas jau pilnigi ſin kara-mahzibu, naw waija-dſigs ilgi patureht deeneſtā, un deeneſta pa-iſhinaſchāna, ſinamē, ne ween buhtu patihkama laudihm, bet ari pamafinatu walſts isdohſcha-nas. — Tagad nu ari **Wahzu** awiſes fahluſchās apſpreeti to leetu, un ſlubina ſawu waldibu, lai ta ari **Wahzija** eewedohht ſkohlenu pul-kus. **Grahſs Moltke** iſſazijis, ka taſ pilnigi preekrihtohht tahdam pa-dohmam.

Anglija. **Sulu-Kaſeru** atzeltais kehniſch **Ketſchwajo** dabu-ſchoht no **Anglu** waldibas atpakal weenu datu no ſawas ſenakahs walſts. **Wiſch** ſtahweſchoht ſem **Anglijas** wirswaldibas. **Sulu-Kaſeru** ſemē pehz **Ketſchwaja** nogahſchanaſ waldohht paſtahwigi eefſch-figi nemeeri, un **Anglu** waldiba zeroht, ka zaur **Ketſchwaja** ezel-ſchānu tur tikſchoht nodibinata labaka kahrtiba. Tomehr weens ap-gabalā no **Sulu** ſemes netiks atdohts **Ketſchwajam**. **Schai** apgabala warehs apmeſtees **Ketſchwaja** pretineeki, lai ſchis winus newaretu waijaht. **Ketſchwajam** par uſraugu **Sulu** ſemē tiks no **Anglu** wal-dibas ezelts ihpaſch amata-wihrs. — **Polizejas** deeneſtneeku ne-meeri beiguſchees. **Waldiba** apſohljuſi, wiſdrihſakā laika iſmak-ſahht wineem kahdu jau agraf apſohlitu peemafajumu, kas iſtaifa pa wiſu **Ihriju** 180 tuhſt. mahzinau, un preeſch winu taſtaku ſuhdſibu iſmekleſchanaſ eezelt ſewiſchku komiſiju. **Behz** tam deeneſtneeki fahlu-ſchi atkal kahrtigi iſpildiht ſawu amatu.

Turzija. Kediws Teswits isfludinajis pawehli wifahm Egiptes ziwil- un fara waldibahm un teefahm, lai tahs paklausitu Angtu fara-wadonu pagehrejumas un wifadi palihdsetu Angteem pee Arabi Beja dumpja apspeeschanas. Turpreti Arabi Bejs atkal isfludinajis ne ween Egiptes Kediwu, bet ari paschu Turku Sultanu par nogahschamu no trohna. Arabi Bejs esohf isfludinajis Mekas leelcherifu par kalifu jeb wifu Muhamedaneefchu pahrwaldneeku. Bet dohmajams gan, ka wif wina puhlini buhs weltigi. Arabi Bejs laikam nespehs wis wairs ilgi pretotees Angteem.

Egipte. Kaut gan jau kahdas nedelas ir pagahjuschas, kamehr Anglija fawus kareimus islaida Egipte us faufumu, tad tomehr tur tahs leetas naw wehl dauds tuwojuschahs isschirfchanai. Arabi Bejs wehl arween rihklojabs us pretoschanohs Angteem un apstiprina fawus stahwoklus jo deenas wairaf, un to winsch war tamdehl isdaricht, ka Anglijai wehl naw til dauds faufuma-spehka sawahkts kohpa, lai waretu usnemtees nopeetnu zihniwu ar Arabi Beja pulkeem. Masi kautini ir gan schur-tur bijuschi, kur, ka sinoja, Anglijai bij wirsrohka, tomehr tee ne buht nespehja isschirt strihdinu. Bes tam Arabi Bejs wehl arween zere, ka winsch drihs dabuhs palihgu no Giropas pufes. Winsch stipri tiz, ka starp Giropas walstihm kahda paliks greisfirdiga us Angliju Egiptes leeta un winam sneegs palihdfigu rohku. — Anglija ar Turziju wehl arween naw sawa starp pilnigi weenojuschahs, sem kahdeem nolihgumeem un norunahm Turzijas karewi nahktu palihga Anglijai, kahrtibu eegrohscht Egipte. Anglija pirms pagehreja, ka lai Turku fara-pulki stahwetu sem Anglijas komandas; bet ar to Turzija nebij meerä. Tagad nu ta leeta ta stahw, ka katram fara-spehkanam lai ir sawa pascha komanda, tiklab Turkeem, ka Anglijai, bet tomehr lai Turku komandeeris neweena fohla nespectu, pirms par to nebuhtu farunajees ar Angteem. Bet dohmajams, ka Turks ir ar to nebuhs meerä, jo — aplahrt un aplahrt — ir tad Turku fara-pulki stahwetu sem Angtu komandas. — Dsirdesim us preefchu, ka tahs abas walstis schai leeta reis weenosees. Bet tomehr jau tagad fakams, ka tahda neweenprahtiba noschelojama, jo zaur tam Arabi Bejs dabuhn arween wairaf laika preefch sawa fara-spehka pawairofchanas un sawu stahwoklu nostiprinafchanas. — Awises sino, ka ari Sihrija iszehluschees nemeeri. Tur Arabeefchi eefahlfuschi fazeltees pret kristiteem un tohs kaut un mohziht. — Giropas leelwalstis fahlfuschas eewehroht scho warmahzibu. — Atzeltais Kediws Ismails, tagadeja Kediwa Teswika tehws, schim brihscham ufturabs Parisä un mellejoht dabuht atpakal Egiptes trohni. Winsch usrahda, ka wina waldibas laikä tahdas nehahrtibas nekad ne-efohf peedfihwotas, kahdas iszehluschahs pehz wina atzelschanas. Ismaila jaunakais dehls Zbrahims nobrauzis us Egipti, eestahtees Angtu armija, kas karo pret Arabi Beju. — Angtu fara-spehki, kas tagad atfuh-titi us Egipti, fastahwoht is 15 tuhft. saldatu ar 6000 sirgeem. Bes tam wehl us Maltas un Ziperas falahm nostahdidas referwas, kas wajjadfiga brihdi war papildiht fara-spehka truhkumu Egipte.

Seemel-Amerika. Kweefchi esohf Seemel-Amerika schogad lohti labi auguschi, un Amerikaneefchi jau fahlfuschi tohs leela mehrä west us Giropu. Tä tad kweefchu zena Giropä laikam gan masinasees; turpretim rudsu zena pazelfees, jo no teem daschäs Giropas semes gaidama wahja plauja, un rudsu is Seemel-Amerikas masaf teef us Giropu weste.

Deenwidus-Amerika. Stary Ischili un Peru walstihm arween wehl naw noslehgtis meers. Peru walsti lihds schim naw warejusi fastahditees kahrtiga waldiba, kas buhtu atfihhta no wifas semes par waldibu un spehtu noslehgt ar Ischili meeru. Tä tad Ischilee-fchi nospreeduschi turpinaht kazu.

Wisjannafahs sinas.

Is Behterburgas sino, ka projektis par garigo konsistoriju pahr-grohsfchanu apstiprinahts. Tapat ari projektis par kolonistu stahwokla nodibinaschanu eefneegts walstis-padohmei. — Tautas-aggaismoschanas ministerija isstrahdajusi projektu par politechniku Charlowä. — „Wal-dibas Wehstnefs“ sino, ka walstis-eenehmumu lihds 1. Junijam bijis 246 milj. 460 tuhft. 964 rubl.; pret 229 milj. 615 tuhft. 910 rubl. tai pascha laikä pagahjuscha gada. — Par sinoto briljantu fahdfibu Mafkawä „Herolds“ leelabs dsirdejis, ka sagli zaur gangi semes apaf-scha eelausufchees isstahdes ruhmes un issagufchi pawifam par 80 tuhft. rubl. daschadas dahrgas selta-leetas. — Is Simferopoles zeetuma pa gangi semes apafschä isbehgufchi 7 arestanti. Diwi jau esohf fakerti. — Leijas-Dnestra needrajös parahdijufchees sifeni. Tapat ari Donas apgabala un Lenkoronas aprinki, Batu gubernä, sifeni leelabs barös nopohsoht druwas. — Wehstis, ka Ketschewajam atdohd atpakal fen-nafu waru, Sulu tautu padarijuschas nemeerigu. — Leelcherifs, Mu-

hamedaneefchu augstakais preefteris, nepeekriht Sultana gribai, ar Angliju noslehgt fara-sabeedribu un Arabi Beju isfludinahf par dumpineeku. — Angtu fara-pulki sesideen, pascha agruma, aibraufuschi us AbuKiru. Nokti Arabi Bejs raufisjis usbrukt Fort-Mekfal; bet tizis atdsihts atpakal. — Kahiras pilsehta ir wif meerigi.

Mantineeki.

Afstahstijis — Brihwakalus.
(5. turpinajums.)

Editei lohti patika ar Indriki daschu brihtinu farunatees. Wina bij weiziga runataja, kas mahzeja Indrikim ko jauku pastahsiht. Tä tam stahstija dauds no saweem jaunibas gadeem un it ihpafchi, ka tai flahjees par to laifu, kur ta bijusi teatera-spehletaja.

Indrikim tas labi patika. Winsch ne-apnizis usflaufjabs Edites walodai.

Edite, to manidama, ari tam wifu isteiza, kas tai ween us firds guleja — un pat ari to, ko tai wajjadseja ka noslehpumu glabaht. It ihpafchi schodeen, kur tee bij eelaidufchees leelas walodas, Edite Indrikim atklahja, ka ta drihsoma tikschoht pee leelas naudas.

„Us kahdu wifis tas notiks?“ Indrikis prasija.

„Zaur bagatu mantibu, pehz kuras es tagad us Ameriku brauzu. Wehl tikai kahds laiks — un es buhschu lohti bagata!“

Wina tika pahtraukta no Zadeka, kas tagad pee teem pee-stahjabs.

Winu starpä eestahjabs zitadas walodas, kurahm Indrikis ne-usflaufjabs, tamdehl ka tas negribeja buht Zadeka tuwumä.

Ahtri tas no teem atwadijabs un aifgahja.

„Smuks zilweks, schis Fischeras kgs!“ Zadeks us Indrika noslatidamees teiza. „Wina gihmis ir lohti mihligs.“

„Es turu wina par lohti labu zilweku.“ Edite peesihmeja.

„Tikai newaru fapraft, kamdehl winsch ir tahds behdigs. Zif es wina esmu apluhklojis, tad tas labpraht mihle wentulibu, un, ka man rahdahs, tagad eepreezinaht winau newar neweens.“ Zadeks fazija.

„Winsch ir tamdehl noskumis, ka tam jabrauz pirmo reisi tahds tahlfch zelfch un ja-atstahj fawi wezaki.“ Edite Zadelam isflaidroja.

„Winam gan nestahw til laimiga nahkamiba preefchä ka Zums.“

„Ka man?“ Edite prasija.

„Prohtama leeta. Es tadfchu dsirdeju, ka Zuhš Fischerim atklahjht sawu noslehpumu.“

„Ta leeta naw nekahds noslehpums, es to waru til pat Zums, ka Fischerim isteift.“

„Zums wehlu us tam labas laimes!“ Zadeks fazija.

„Pateizjohs.“ Edite atbildeja. „Ir gan dauds naudas, pehz kuras man tagad jabrauz.“

„Waj Zuhš gribeet weeni paschi pehz tahs melleht, bes kahdas palihdibas jeb palihga?“

„Sinams.“ Edite bes kahdas apdohmaschanahts atbildeja. „Kamdehl tad ne?“

„Das, kas to mantibu atstahja, bij manas mahtes-mahtes brahlis, es peederu pee wina tuwakajeem radeneefkeem, kam pateefi ir jamanto nelaika nauda, un tam par apleezinaschanu man ari ir wif papihrei, kas pee tam ir wajjadfigi.“

„Kur tad schi mantiba tagad atrohdahts?“ Zadeks prasija.

„Pee Ischilago pilsehtas-waldes.“

„Un ka tad fajuza Zuhfu mahtes-mahtes brahlis?“

„Lamprechtu.“

Zadeks fakneeba luhpas.

„Lamprechtu.“ winsch fazija. „Man nahf ta atminä, itin ka es to wahrdu buhtu lasijis awises.“

„Pareisi; awises tika usafzinaht mantineeki, lai tee peeteizjabs ar saweem leezibas-rafsteem.“

„Un Zuhš pateefi gribeet weeni paschi melleht pehz mantojuma?“ Zadeks wehl reis prasija.

„Kamdehl tad ne?“

„Nelaunojatees.“ Zadeks fazija, „kad sawas dohmas gribu isteift par scho leetu. Zuhš efeet wehl jauni un nesineet ka pasaulä eet. Ari nesineet, zif gruhti ir Amerikä atrast tainibu. Tur ne-eet wis ta pehz pateefibas, ka pee mums Kreewija. Zums buhs dauds ja-iszeefch, pirms dabufteet mantojumu, un war ari lehti notift, ka pee tam wifas Zuhfu puhles ir weltas.“

Edite, schohs wahrdus dsirdedama, istruhfahs, un bailigi usflattija adwokatu.

Ja Zuhš to wehlatees, tad es labpraht gribu Zums pee tam palihdseht. Esmu adwokats un sinu, kas tahdas leetas ir darams. Zuhš wareet us manim drohschi palastees; es gribu preefch Zums strahdaht pehz sawas labafahs firds-apfinas.“

„Es peenemschu scho Zuhfu padohmu ar preeku.“ Edite zaur adwokata wahrdem eebaideta atbildeja.

„Waj Zuhš likahf isstrahdaht sawus mantoschanas leezibas-raf-sius kahdam adwokatam?“ Zadeks prasija.

„Ne.“ Edite atbildeja. „L. pilsehtas-walde man isflaidroja, ka ar teem papihreem, ko man isdewa, peeteekoht.“

„Waj drihlfsetu redseht Zuhfu papihreus?“ Zadeks prasija.

„Labpraht. Es winus atnesfchu.“ Edite atbildeja.

„Tä ne. Ja Zums patihf, tad esim kajite; tur mehs winaus-waram apstahht netrauzeti.“

„Kamdehl nê?“
 „War kahds tohs maniht un tà tad driht war sinams tikt wi-
 feem, kahda leela mantiba Amerikâ Zuhš gaida.“

Zadels un Edite nokahpa kajitê. Wina isnehma is fawas ze-
 lofchanas fohmas minetohs papihreus un pasneedsa Zadekam. Zadeka
 rohkas trihzeja, wirus fanemoh; tam bij jafanem wifl spehli, lai
 waretu pasleht fawu pahrscheghanohs. Papihri bij lohti glihti un
 smalkâ kahrtibâ, kas apleezinaja, ka Edite ir Lamprechtam tuwa rade-
 neeze. Wina bij tahdas paschas mantofchanas teefbas, kahdas
 Julijai.

Edite ar pukstofchu firdi ufflatija Zadeku.

„Dohmaju, ka ar scheem papihreem peetiks,“ wina teiza.

„Drohshchi!“ Zadels atbildeja. „Schee papihri ir ja-atfihst par
 riktigeem kafrai teefai; Zums wehl reis no wifas firds wehlu laimes,
 — Zums buhs jaula nahkamiba. Waj Zuhš weena pati eseeet ta
 mantineeze?“

„To es nesinu,“ Edite atbildeja. Manai mahtes-mahtei bij gan
 wairak behrnu; bet es nesinu, fur tee ir palikufchi. Warbuht, ka ari
 tee mellehs pehz fawas dakas.

„Waj tas Zums buhs patihkami?“

„Sinams! Kamdehl tad nê?“

„Tad Zums ar wineem buhs jadala mantojums.“

„Par to nelas; ir dauds naudas, un es buhtu lohti laimiga,
 kad tilai to desmitu daku no tahs dabutu. Bet waj pateesi Zuhš
 dohmajeet, ka man buhs pee wifa ta dauds kas ja-iszeesch?“

Zadels kawejahs atbildeht, ka likahs, winsch par to pah-
 dohmaja.

„Ja, jaunkundse, weegli teescham tas nebuhs,“ winsch beidsoht
 atbildeja. „Ja Zuhš nebuhsfeet labi usmaniga, tad Zuhš lehti pee-
 krahps.“

„Dohdeet man padohmu, so lai eefahku!“

„Es to labprahht darifchu, bet nê tagad; gribu wehl labi pah-
 dohmaht par to leetu un tad us preekschu Zums pateikschu. Wehl ir
 labš laikš, kamehr fahneegsim Ameriku un tamdehl ari jo labi war
 wifu pahrlift garâ. Tagad eeflehdiheet papihreus un nerahdeet tohs
 neweenam.“

Edite eelika atkal papihreus fawâ masajâ kastitê un to atkal ais-
 flehdsâ ar masu atflehdšiau.

Zadels aifgahja.

Winsch wehlejahs buht weens patš, lai waretu pahrdohmaht,
 kas tam jadara. Waj Edite bes Julijas bij weenigâ, kas melleja pehz mi-
 ruschâ Lamprechta mantibas? Newilohht tas eedohmajahs Indriki, kura
 waigs Editei lihdsinajahs. Tschikago pilsehtâ nomiruschajam Lam-
 prechtam bij ari brahlis; Indriki laikam buhs kahds no nelaika pehz-
 nahlameem. Par scho leetu tam bij jadabuhn flaidriba.

Winsch isnahja us fuga wirfus. Tur tas fatikahs ar dakteri
 Bekeri.

„Es Zuhš welti melleju; fur Zuhš bijahht?“ dakters prafija, un
 bes ka buhtu nogaidijis atbildi, tas tahtak runaja: „Kâ buhtu, kad
 dsertum glahsi wihna?“

„Wakar dauds dsehru un tagad nemas nelahroju,“ Zadels at-
 bildeja.

„Aha! Dauds! Es nefaprohtu, ka war dauds dsert,“ dakteris
 smeedamees fazija. „Adwokata lungs, jo wairak Zuhš dsereet wihna,
 jo labaki wareet panest juhras-gaisu.“

„Ne-efmu radis dsert no rihta,“ Zadels peefihmeja.

„Ta ir wahjiba, kura Zums japahrwahr! Kâ dakteris, es Zums
 waru apleezinaht, ka tas ir flikts eeradums. Weselam zilwekam flahpft
 weenumehr un tam ari ir jadser. Man ir jadser il deenas un ari
 il nakts.“

Driht tee schlihras, jo Zadels, Indriki eeraudšijis, tam lehni
 tuwojahs.

Indriki, negribedams ar adwokatu eelaistees walodâs, nolaida
 us semi azis un islikahs buht nogrimis dsikas dohmâs.

„Lamprechta lgs,“ tas dsirdeja aif sewis lehni fauzam.

Nejaufschi winsch farahwahs, un manija, ka tam waigds kahpa
 ašinis. Waj adwokats wina wahrdu sinaja, jeb waj ta til bij pah-
 baudifchana, zaur ko tas gribeja issinaht wina ihsteno wahrdu? Indri-
 kis atminejahs Ridigera peefohdinachanu un nemas nekustejahs.

„Lamprechta lgs!“ tas dsirdeja diktati fauzam.

„Ari schoreis Indriki nemas nepalustejahs.“

„Fischerâ lgs!“ winsch dsirdeja trescho reis fauzam.

Tad Indriki ahtri ka istrauzehths paslatijahs — un eeraudšija
 Zadeku few aif muguras.

„Waj es Zuhš traujeju?“ adwokats prafija.

„Darifchanâs teescham nê,“ Indriki atbildeja.

„Bet ka man rahdahs, tad dohmâs jeb fapnâs,“ adwokats ween-
 teefigi runaja tahtak. „Pee Zuhfu wezuma Zums gan wajjadsetu
 buht jautrakeem un preezigakeem. Zuhfu preekschâ ir jauna pasaulê
 un jauna dšihwe.“

„Kad wehl neweenu jaunajâ pasaulê nepasihstu, tad ari newaru
 buht preezigs,“ Indriki atbildeja.

„Tadšchu, tadšchu!“ Zadels fazija. „Amerika ir brihnuma seme,
 fur jau dasch atradis laimi; waj tad ar Zums ari tà newaretu no-
 tift? Tur Zuhš wareet few atrast bagatu bruhli waj leelu mantibu;
 — wahrdu faloht, Zums war gaditees laime daschadâ wihš.“

„Man us tam wehl ir jagaida, jo wehl esmu jauns un newaru
 fewim melleht fewu; tapat ari ne-apšinohs Amerikâ fagaidiht kahdu
 mantojumu,“ winsch meerigi atbildeja. „Es ari nezuru us nesinamu
 mantu; bet gribu zaur pascha strahdashanu gahdaht preeksch nahkamibas.“

„Das ir wisgudrati,“ Zadels runaja tahtak.

„Kas palaujahs us fawu darbu, tas war buht drohsh; tahs
 ari ir arweenu bijufchas manas dohmas. Bet es negribu Zuhš il-
 gaki trauzeht.“

Adwokats aifgahja.

Indriki nu flaidri sinaja, ka Zadels ir dabujis flaidras sinas
 par mantojumu un noprata ari, ka adwokats wina tura par weenu
 no mantineekeem. Tamdehl Zadels bij minejis wina wahrdu un ja
 winsch buhtu us ta faulshchanu flausijees, tad pateesi tas patš sewi
 buhtu nodewees. Tamdehl ari winsch peemineja, ka Indriki atradis
 Amerikâ mantibu un pee tam wina til dedšigi usluhtoja.

Kahds labums winam no tam nahja, ka pehz wifa til lohti
 flauschinaja? Indriki no wifa ta bij jafaproht, ka laikam ari Zadels
 dehl mantofchanas brauz us Ameriku.

8.

Driht jau wifl us fuga sinaja, kahda laime Edite gaida Amerikâ,
 Daudsi, kas lihds schim wina nemas nebij eewehrojušchi, us to greeša
 leelu wehribu. Is wiseem wairak to darija adwokats Zadels un kap-
 teinis Karstens. Zadels jau pa dalai sinaja, ka tas ir mantojis Edi-
 tes ustizibu; winam tilai bij jamahl eestahstih Editei, ka ta newarohht
 zauri tikt bes wina palihdsibas.

Ar gudribu tas bij wifu pahrdohmajis. Kad winam isdohdahs
 eemantohht Edites firdi, tad tam ari bij rohka mantiba. Kad winam
 isdewahs Editei, kas bij dauds flaisstaka ka Julija, few dabuht par
 muhscha-draudseni, tad — ja tad tas bij ne-istejami laimigs.

Kapteinis zensahs tapat, ka Zadels. Karstens bij flaisst, smuki
 no-audšis zilweks un jaunaks, nekâ adwokats. Winsch sinaja, ka Za-
 dels pehz ta pascha mehrka zenschahs, kuru winsch zereja atfneegt; bet
 par to tas mas behdaja. Winsch bij atradis zaur peefihwojumeem, ka
 feewischli greeša us wina fawu wehribu; bes tam ari Karstens sinaja,
 ka dauds weeglaki ir eemantohht feewischka firdi, nekâ labi eewadiht
 fugi ohstâ. Ari winsch nu ar Edite eepasnahs, kas deewagan laimiga
 un preeziga jutahs ar wina parunatees. Sawadu eespaidu tas pada-
 rija pee Indrika, kad winsch dabuja sinahht, ka Edite ir winam til
 tuwu radeneeze. Labprahht tas buhtu parunatees ar wina, bet tas bai-
 dijahs, ka Zadels, kas Indriki til smalki uspaseja, to nepamana. In-
 drika ihgnums pret Zadeku bij wairojees.

Tas winam errojahs, ka Edite til dauds ar Zadeku un Karstenu
 fagahjahs un ar teem tehrseja.

Ar pasascheereem Indriki negribeja weft nekahdu draudšibu, un
 kad tam nu us fuga neweena drauga nebij, tad tas laiku pawadija
 lasidams grahmataš, kuras tas bij panehmis lihdsi no mahjahm.

„Tahs grahmataš faturs gan ir lohti jauts,“ Edite pee Indrika
 peenahfdama fazija.

Indriki pazehlahs.

„Pateesi jauts,“ winsch atbildeja.

„Waj tas ir kahds romans?“

„Nê, wehsture jeb pasaulê notikumî.“

„Un to Zuhš tureet par jautu,“ Edite runaja ahtri tahtak.

„Preeksch manim ir wehsture bijufi arween garlaiziga, un es ar bai-
 lehm atminohs, zil is tahs flohla ir jamahzahs.“

„Zaur tam gan wehsture Zums ir tilufi reebiga,“ Indriki pee-
 fihmeja.

„Bet tagad leezeet grahmataš pee malas un nahzeet pastaigatees
 pa fuga wirfu. Mehš beidsamajâs deenas nemas ne-efam fatikuschees;
 tagad atkal drufku parunafimees!“

„Zums jau nemas nebij wajjadšigs ar manim fatiktees, jo Zuhš
 warejacht labi jo labi parunatees ar kapteina un Zadeka lungeem,“ In-
 drikis smeedamees atteiza.

„Tâ gan. Bet kamdehl tad Zuhš, Fischerâ lgs, us Zadeku tu-
 reet kaunu prahtu? Winsch ir gluschi labš zilweks un Zuhš lohti pah-
 flataitees, ka no wina dohmajeet ko kaunu,“ Edite fazija.

„Kâ Zuhš to sineet, ka es us Zadeku turu kaunu prahtu?“ In-
 drikis prafija.

„Zadels man to reisi fazija.“

„Es tilai gribetu Zuhš us wina usmanigalus dariht un Zums
 doht to padohmu, lai Zuhš winam til dauds netizat,“ Indriki lehni
 fazija.

„Waj Zuhš dohmajeet, ka winsch mani peewils?“

Indriki zeeta kufu un tad luhdsâ, lai Zadekam to ne-atstahsta.

„Waj tad Zuhš mani tureet par plahpu?“ Edite prafija.

„Pateesi nê, bet mani wahrbi mas ko lihdsch, tamdehl ka Za-
 dels jau ir eemantojis Zuhfu ustizibu.“

„Pateesi es winam ka labam zilwekam ustizu un esmu tam dauds
 pateizibas parahdâ par to, ka winsch man ir dewis daschu labu pa-
 dohmu. Winsch ir ari labwehligs zilweks, kas labprahht preezajahs par
 zita labumu,“ Edite fazija.

Indriki neta ne-atbildeja. Winsch wairak ne-ufdrihtstajahs no
 Zadeka runahht. Us preekschu tam wajjadseja israhditees, waj adwo-
 kats ari pateesi bij labš un labwehligs zilweks. —

Bij jaula deena, fur spohschee faules-stari apspihdeja plafcho
 juhru. Kugis gahja palehni us preekschu.

Tahs deenas pehz pusdeena kapteinis bij isrihlojis us fuga wir-
 fus preeksch pasascheereem jautribas-preekus. Kuga wirfus ohtrê gals
 bij isruhmehts preeksch danzofchanas. Us aplahtra galda bij wifš, ko
 ween firds kahroja.

Kuga muskantu lohris eefahka spehleht, un kapteinis ar Editi fa pirmee dangodami atklahja jautribas-preefus, tad ari daudsi jiti pahri eefahka greestees. Daudsi no pasafcheereem bij fanahkufchi us fuga wirfus, lai tee waretu apluhkoht preezigohs dangotajus.

(Turpmat wehl.)

Dohbeles lauffaimneeziabas istahde,

isrihtota no Dohbeles lauffaimneeziabas beedribas 28., 29. un 30. Augustā 1882. g.

I. Lohpu nodaka.

- 1) Istahditi taps wifadi mahju lohpi, ka sirgi, kumeki, ragu lohpi, tefi, zuhkas, aitas, mahju putni, pehdigeet til krahtindis.
- 2) Wisus istahdamus lohpus eeruhmehs bes nekahdas atlih-dsinaschanas ihpafchi preefsch tam taiftas pajumtes wezaja pili.
- 3) Istahdamee lohpi peeteizami waj zaur rakstu jeb wahrdeem wiswehlaflais lihds 20. Augustam pee beedribas kaseera, apteekera Brennera lga, Dohbele, pee kam ja-usdohd: a) istahditaja wahrs, kahrta un dshwes-weeta; b) istahdamo lohpu kahrta un flaitis, pee kam flaidri ja-usdohd wezums, fuga, waj pascha audsinahs waj ne u. t. j.
- 4) Pee peeteifschanas ir katram istahditajam ja-eemaksa droh-fchibas-nauda, kura winam taps atpakal maksata, kad istahdamohs lohpus buhs us istahdi atwedis. Mineta eemaksa ir: 3 rubl. par leel-lohpeem un 1 rubl. ar mas-lohpeem. Schi nauda netaps ismaksata, kad peeteiftais lohps nebuhis atsuhthts.
- 5) Par lohpu aplohpfchanu un ehdinafchanu ir istahditajam pascham jagahda un lohpu-lohpeji dabu brihwu ee-efchanu. Uhdeni peewedihs istahdes plazji; ausas, feenu un salmus preefsch ehdinafchanas un kaisfichanas warehs tur pat par noteiktahm zenahm dabuht. Spannis preefsch dsirdifchanas katram lohpejam lihds ja-atwed.
- 6) Peeteiftee lohpi ir pehz istahdes komitejas preefschrafta 27. Augustā eeruhmejami istahdes-plazji un atstahjami tur pat lihds 30. Augustam, pulksten 8ds wakara.
- 7) No gohda-algahm taps isdaliti ka pirmahs algas 13 fudraba beedribas medali ar diplomeem, ka ohtrahs algas 35 bronksa beedribas medali ar diplomeem, ka treschahs algas usteifschanas raksti.

II. Produktu nodaka.

- 1) Istahditi taps: a) feklas un augi, ka labibas un effas fehklas, lohpu baribas augi un minu feklas, dahrsa stahdi, kohku un faknu augli, dahrsa un mescha kohki, minu fehklas un augti; b) lauffaimneeziabas istradajumi, ka lini, kanepjeji, willa, mohderneeziabas un bishkohpibas produkti; fabrikas un mahjsaimneeziabas produkti, ka milti, putraimi, gruhbas, stehrkeles, eefals, raugs, alus, spirituos, etikis, semes-malka (Torf) u. t. p.; buhw-materiali, ka stee-geli, dakstini, uhdens truhbas (Drainrohren), krahsns pohdi, schfin-

deki u. t. p.; c) maschinas, lauffaimneeziabas rihti un amatneeziabas raschojumi.

2) Par ruhmi, kuru eenem istahditee produkti, naw jamaksa; ir til jamaksa par lauffaimneeziabas technigeem raschojumeem, peemehtam par steegefeem, dakstineem, alu, spirituoseem u. t. pr., maschinahm un amatneeziabai derigeem produkteem.

3) Maksa par eenemto ruhmi ir schahda: a) par kwadrat-pehdu ruhmes us galda jeb pee feenas 10 kap. fudr.; b) par kwadrat-pehdu ruhmes us grihdas 5 kap. fudr.; c) par kwadrat-afi ruhmes bes pajumta 20 kap. fudr. Schihs zenas pee peeteifschanas ja-aismaksata.

4) Produktu nodaka dabuhis algas til ween paschi produzenti un fabrikanti.

5) No gohda-algahm taps isdaliti: ka pirmahs algas 11 fudraba beedribas medali ar diplomeem, ka ohtrahs algas 38 bronksa beedribas medali ar diplomeem, ka treschahs algas usteifschanas raksti. Istahdes komiteja.

Uf Reifara deenu jeb uf 30. Augustu.

Scho eewehrojamo deenu ar Deewa palihgu drihs peedfshwofim un flawefim Deewu — wisi Kursemes Latweefchi — par to schehlaftibu, ko waram tai deena peemineht. Bet dasch labis warbuht newarehs dsirdeht fwehtus Deewa-wahrdus; tapehz tohs, bet ari wisus zitus Latweefchus Kurseme un Widseme, darom usmanigus us weenu sprediki, kas Jelgawa pee Steffenhagena un dehla nupat ir drukahs un maksata 5 kap. Spredikim ir schahds usraksts:

„Gpata“

tas ir: atwerees, Latweefchu tautas firds un mute! Scho sprediki 30. Augustā 1881. gada Sezes basniza teiza W. Wagner, Sezes mahzitajs un Sehpils prahwests. Uf draugu wehleschanohs spredikis ir drukahs Kursemes lauffkohlotaju palihdsibaslahdei par labu.

Spredikis, kas dibinahs us Mark. ew. 7, 31—37, dalahs schahda wihje:

Gpata, tas ir, atwerees Latweefchu tautas firds un mute! — Atwerees:

- 1) uf firsniugu pateizibu pret sawu Deewu,
- 2) uf sawas nepateizibas noscheloschanu un
- 3) uf apsohlichanohs, ka gribi atgreetees pee sawa Deewa.

Spredikis eewehro muhsu laiku un wina daschadas zenschanahs tauteefchu starpa. Tapehz spredikis dascham pazilahs firdi un prahtu uf to, kas mums ir wajadfigs schini muhsu laika. Wehlam „spredikim“ labu un lihdsenu zeliau Latweefchu mahjas un firdis.

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

Sludinafchanas.

Sludinajums.

Tittelmindes pagasta-waldiba usajaina uf augstaku teesu pawehli wisus sawa pagasta familiju-aggahdatajus schi waldibai par dsimuschem un miruschem lihds 10. **Novemberi sch. g.** usdoht.

Wisas pilsehtu, muishu un pagastu-polizejas teel luhgas, schi pagasta-lohjeklus bes familiju-sihmehm nepehtureht. Uhdohfchanohs peenems fatru treschdeem.

Tittelmindē, 28. Julija 1882. (N 130.) Pag.-wezatais: M. Burmall. (S. W.) Pag.-skrihw.: G. Buttrig.

Bahmohderes weeta

ir dabujama Dsch-Gransbas pagasta Aisputes aprinki. Kas scho weetu gribetu peeuem, lai melbahs — ar wajadfigahm leezibas-sihmehm par noliktu eksamenu un par usweeschanohs, 4. **Septemberi sch. g.** pee Dsch-Gransbas pagasta-waldes.

Dsch-Gransba, 2. Augustā 1882. (N 228.) Pag.-wezatais: G. Weite. Pag.-skrihw.: Felmann.

Zehlabmuishas pagasta-walde, sinamu daridama, ka 1882/3. g. galwas-naudas isdalifschana schi gada 27. Augustā notiktees, usajaina sawus pagasta lohjeklus, kas labdu atswabinafchanu galwas-naudas maksafchanas sinā dohmatu faneegt, augschmineta deena pee pagasta weetneekem peeteiftees.

Zuhzenis, 2. Augustā 1882. (N 181.) Pag.-wez.: G. Kleinberg. (S. W.) Skrihw.: Hellmann.

Zaur pahrrakstifschanu ir tizis isfludinats „Latw. Aw.“ 29. un 30. nummurā neriktigs terminsch, deht nodewu isdalifschanas uf 1882/83 gadu, krohna Zeraukstes pagasta walde, Bauklas aprinki.

Zeraukstes krohna pagasta-walde, Bauklas aprinki, dara zaur scho wiseem Zeraukstes pagasta lohjeklem sinamu, ka 12. **Augustā sch. g.** nodewu isdalifschana uf 1882/83 gadu isdarita un pasludinata tiks tamdeht ir teem, kas labdu atweeglinafchanu zere, mineta deena pascheem pagasta fapulzei preefscha jastahdahs, jo pehz tam netiks wairs neweens klausihis, bet pagasta weetneeku spredicumu ispidoh: — nodewas uslikta leelumā peebihstas. To laj eewehro!

Bormfatas pagastam ir **pagasta-fkohlotajs** wajadfigs; kas scho amatu grih usnem, lai melbahs pee Bormfatas pagasta-waldes 18. **Augustā 1882. g.**

Bormfatē, 14. Julija 1882. (N 110.) Pag.-wezatais: Bert Brasche + + + Pag.-skrihw.: Feldmann.

Nauda atraista

4. Junija sch. g. uf Dohbeles leelzela pee Lauksu krohga. Kam ta buhtu subu, to war dabuht pret staidrahm peerahdfichanahm Kalmamuischas Ahku mahjas.

Leepajas bahrinu-nama aprinka

(Kreis-) fskohlā

mahziba fahktees schi mehnescha 16. dahnumā. Skohlās-naudas jamaksa 15 rubl. elementar klase, 25 rubl. apafschajas aprinka- (kreis-) fskohlās klases, un 30 rubl. aughtataja klase par gadu. Peeteifschanahs un uhnemfchanas eksamens fahktees ar schi mehnescha 10. deenu. Japeeteizahs pee inspektora Springer lga, Leepajas bahrinu-(stipta-)nama.

Jelgawas diw-klasiga Reifara

Aleksandera II. fskohla

fura pastahw jau no 1841. gada, Esara eela N 15, pretim Reformirtu basnizai, dara sinamu, ka schini fskohla mahzibas stundas eefahktees 9. Augustā un jaunū sehnū peenemfchana pastawehs lihds 1. Septemberim. Maksafchana par mahzibu ir 5 rubli par pnsgabn. Schini fskohla behrni teel jagatawoti wiswairal gruntigi un flaidri **Kreewu waloda** preefsch augstafahm fskohlahm un lara-deenesta pa-ihsinafchanas.

Wezatais fskohlmeisteris: A. Gutkow. Dhtris fskohlmeisteris: J. Lavin

Pensioneri

atrohds laipnu uhnemfchamu Esara eela N 26 fehta pee S. Gorts kundses.

Meschamuischas pagasta-walde Dohbeles aprinki, dara zaur scho wiseem saweem pagasta lohjeklem sinamu, ka 25. **Augustā 1882. g.** galwas-naudas klaseerefchana preefsch 1882/83. gada Meshamuischas pagasta-nama tiks isdarita, un ta wi-eeem teem, kureem peenahfchohs atweeglinafchanu dabuht, leezibas-raksti mineta deena schi japeenefs; jo wehlat netaps nekahdas eerunas un luhfchanas wairs klausitas.

Meschamuischa, 28. Julija 1882. (N 246.) Pag.-wezatais: R. Oscheneef. Skrihw.: D. Kirsch.

Wabafstes pagasta-waldifschana zaur scho dara sinamu, ka galwas-naudas klaseerefchana preefsch 1882/83. gada 1. **Septemberi sch. g.** tiks isdarita, un usajaina wisus schi pagasta lohjeklus, kureem labdas eerunas uf galwas-naudas atweeglinafchanu jeb atlafichanu buhtu, tahdas eerunas mineta deena pagasta-weetneeku pulzei nesi preefscha, jo wehlat neweens netiks wairs klausihis.

Wabafstes pagasta-nama, 6. Augustā 1882. (N 210.) Pag.-wezatais: G. Semberg. Pag.-skrihw.: Schamli.

Zehres pagasta-waldiba dara wiseem saweem pagasta-lohjeklem sinamu, ka galwas-naudas klaseerefchana preefsch 1882/83. g. 7. **Septemberi sch. g.** schi tiks isdarita un kam labdas atweeglinafchanas eerunas buhtu, lai tahs mineta deena ar wajadfigahm peerahdfichanahm schi peenefs, jo wehlat tahs netiks eewehrotas.

Zehres pagasta-waldiba, 3. Augustā 1882. (N 188.) Pag.-wezatais: M. Hahn. (S. W.) Pag.-skrihw.: C. Rittenberg.

Mana fohla preefch sehneem un meitenehm eefahfrees 10. Augustä. 30—40 fohlas-behrni atrohd wehl ruhmes. Fohlas nauda, par püsgadu bes muftas istaifa 10 rublu. Ar muftu 25 rubli.
Reemeldefchanas nem pretim itdeenas Rangiefera eelä № 21 a.
Emma Wilken.

Durbes angstakä trihsklasigä fohlä

mahziba atkal eefahfrees 9. Augustä f. g. Uf wezaku wehleschanohs jagatawohs fohlemus preefch gimnafijas 4. klases. Ari meitemu fohlas-mahziba lihds ar roh-fas darbeem eefahfrees tani deenä.
Fohl. preefchn.: A. Schilling.

Saufas mahzitaja pagastam waijag fohlotaja,

fas brisham ari ehrgelneeka amatu war ispidiht. Kas scho weetu grib peenemt, war personigi jeh zaur roktu peteittees pee Saufas — pr. Friedrichstadt — draudses-fohlotaja.
G. Dauge.

Diwi penjioneri

(fohlneechi) war dabuht usturu un dshwofli, Jelgawä, pee eerehdna
J. Mauring, Strihwera eelä № 38.

Fohlneezes

pahrtikä un ruhme tohp usnemtas Jelgawä, Kanal-eelä № 2, sehta pa kreiso rohlu, weenas trepes angfä. Turpat noteel ari mahzichana Kreewu un Frantschu walo-bäs, wihsä stibas un muftä. La labad aprumatees war turpat no 1. Augustä itdeenas.

Jannas meitas, fohlderefchannu,

teel laipni reemntas, Jelgawä, Seelajä eelä № 31, sehta pretim leelajem wahreem pa labo rohlu. Turpat war ari dabuht kohrteli.

Fohlas-behrni

teel laipni usnemti pee Ministerial G. Janohn, Jelgawä, Strihwera eelä № 15.

Stundas

ehrgelu - spehleschanä teel dohtas Jelgawas Annas basnijas fohlä.

No 28. Julijä lihds 10. Septemberim es ne-efnu Jelgawä dakteris: Waldhauer.

Langdales superfosfatu

tura arween uf lehgero par Rihgas zenahm John Rück r & Co., Jelgawä, pee Annas ahrteem, pee „Rih-djene la“.

Seepju u. tauku swetschu fabrika

Theodor Erdmann, Katoku eelä № 28, peedahwä par lehtahm zenahm: dseltenas anisu seepes, farkanas silas marmora seepes, pelefas

fas dehl jawa faujuma un zeetum. pee bruhleschanas ir lohri fahrtigas.

Andeles-weetas atwehrfchana.

Zeen. publikai darom sinamu, ka mehš Katoku eelä № 55

andeles = weetu

efam atwehrufchi, turä wihs preefch fain-neezibas waijadfigas prezes pahrdobam.

Mittigu swaru un laipnu apdeenefcham uklatram zeen. pirzejam apfohlidami, luhdsam muhs papilnam apmekleht.

NB. Preefch drehbju nolifchanas efam muhsu andeles-weetai blakam ihpafchu fambari eeritfejufchi.

Ar zeemifcham Viccop un beedris, Jelgawä, Katoku eelä № 55.

Wehl labä stahwofli buhdamas

lofomobiles

Dampf = kulamahs maschinas

par lehtu maksu pahrdohd

M. Blumberga dseles-leetawa un maschinu fabrika, Jelgawä.

Mana andeles weeta tagad atrohdahs Katoku eelä Nr. 3

un peedahwaju is mana

zigaru, papirofu un tabakas

lehgera kreetnu un illsitu prezi. Uf apmeklescham lihds

J. J. Haase, Jelgawä, Katoku eelä № 2.

Gehpel- kulamahs-maschinas

no 3 un 4 sirgu fpehta, 1 un 2 juhgu

arklus tur uf lehgera un pahrdohd

M. Blumberga, dseles-leetawa un maschinu fabrika, Jelgawä.

Lohti labas tauku filkes

pahrdohd Viccop & beedris, Jelgawä, Katoku eelä № 55 un Seelajä eelä, pretim Latweefchu basnijai.

Peedahwaju manas

Dampf-miltu-malschanas-sudmalas

preefch bruhka pee kreetnas un lehtas apdeenefchanas.

J. J. Haase, Jelgawä uf pilsehtas mallas-platfcha.

Tabseles,

fohlas rakstamahs-grahmatas un bahchadas zitas pee fohlas buhshanas waijadfigas

rakstamahs leetas

dabujumas pee

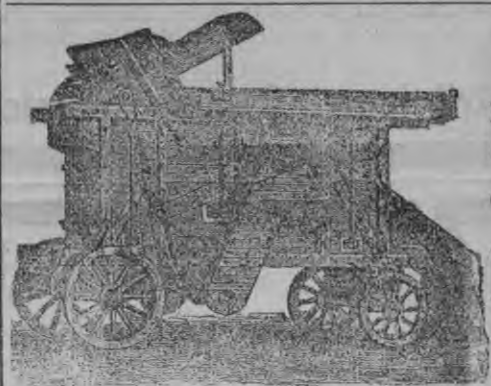
G. Höpfera, Jelgawä.

Grohbinas aprinki ir weena laba mahja

pahrdohdama, flaktas sinas par to paschu isdohd Durbes meesta preefchnechts J. Stafemana fgs.

Langdables superfosfatus

13proz. par lehtahm zenahm tura uf lehgeri
Maschinu-fabrika un dselesleetawa
no
Geidies, Sager & Weber,
Jelgawä.

Pilnigus t w a i k a: fuhleju-gangus ar brauzamahm, gulofchahm, 3-sirgu
lofomobilehm
peedahwä par zenu no 1675 rubl.

J. van Dyk'a pehznahzeji, Rihgä un Rehwalë.

Pinn schkehrinus

wisads mummurds par fabrikas zenahm, ka ari zitas preefch fainneezibas waijadfigas prezes pahrdohd

Viccop & beedris, Jelgawä, Katoku eelä № 55.

Wiseem zeen. pirzejem par sinu, ka pee manim Bauftä war dabuht wijadus

arklus,

tä lä ari pee Hansberg fga, Jelgawä, Schofejäs eelä, flaktermeistera Wirona namä, pee pirmä werstes-staba.

- № 1. plehsunu arkli, 12 zellas plata waga.
- № 2. fahrtajamee arkli, ar ihso blati, 16 zellu wagh
- № 1. lausu arkli, 16 zellu plata waga.
- № 3 weenjughu arkli, 10 zellu plata waga.
- № 4. weenjughu arkli, 8 zellu plata waga.
- № 1. tibri dseles arkli, 16 zellu plata waga.
- 4-lemeschu arkli, ekstirpatori un 6-lemeschu arkli, pehz patifchanas war 9-lemeschu arkli usfelleht.

Baufkä, D. Hansberg. Wehl es daru sinamu, ka tee naw man arkli, fur naw wiesu mans wahrds.

Preefch Bauftas un apgabala.

Zaur scho daru sinamu, ka es Rudolf Vogel lunga

apteeki

Baufkä, pee turgus-platfcha, zaur pirtfcham esnu eemantojis, un pehz tam, fad es to paschu ar jaunahm fahlehm pilnigi apgabajis, zeenigas publikas bruhleschanai peedahwadams, apfohlu fahrtigu un laipnu apdeenefcham. Turfahst to ar apteeki faweenoto ffunstigo weselebas uhdena fagatawofcham ari tahlakt webifchu un apfohlu pee leeluma nouenfchanas atkal-pahrdewejeem pelnas-teeju.

Ar augstzeenibu

W. Stein, apteekeris Bauftä.

Lai diwlahrtigas isdohshanas nerafthos, es famu ffunstis-mehslu weikali neturu sem kontroles; bet tikai pahrdohdu

Jaunjelgawä un apgabala. superfosfatus,

turi no Ziegler & beedru lungem, Rihgä, sem ismekleschanas-stanzijas kontroles teel eewesti.

Bruno Birkhahn.

Preefch Bauftas un apgabala.

Augsti zeenitai publikai pafemigi daru sinamu, ka es Bauftä, pee turgus-platfcha, bijufchä Brandenburga namä, eepretim Drengera bohdei, uf stufja, efnu eeritfejis

magasini

no wisadahm laufainneezibas maschinehm, lä: kulamahs maschines ar sirgu-fpehku, efspakterus, labibas puzetajus, arkli, dshshanas-filfnas, dahrsa beufus un galbus, plishtis un pee amata peederigo maschinu leetu lehgeri, ka ari leelu troshjumu Langdales superfosfatu u. t. p. Ari maschinu pahrlaboifcham preti nemu.

Augsti zeenitai publikai fahths prezes par mehrenahm zenahm peefohlidams, luhdsu it laipni, man fawu ufzhibu parahdiht.

Ar augstzeenibu
S. Benedix, Bauftä.

Preefch Bauftas un apgabala.

Zaur scho daru sinamu, ka es efnu eeritfejis

stellmachera

darba-weetu Bauftä, Wils-eelä № 26.

Stellmachers Kahrkling.

Preefch Bauftas apgabala.

Mana
drahnu = pahrdohltawa,

tura lihds fchim bij Blankensteina namä, tagad atrohdahs bijufchä Brandenburga namä, blakam Drengera bohdei, pee turgus-platfcha.

Ar augstzeenibu
Hermann Kahn, Bauftä.

Lai diwlahrtigas isdohshanas nerafthos, es famu ffunstis-mehslu weikali neturu sem kontroles; bet tikai pahrdohdu

superfosfatus

turi no Ziegler & beedru lungem, Rihgä, sem ismekleschanas-stanzijas kontroles teel eewesti.

Mendel Orkins.

Weena fahths fchepitkeris, ar wera dihwofamahu istabam un pagadu fchireto uf wairal gudeem uf Bauftas-Schemberga leelala, pee Lapina trohga.

The Singer Manufacturing Co., New-York,

wisleelafais schuijmaschinnu-fabrikis us pasaulis,

peedahwa jawas par labahm arihtahm wislabafahs schuijmaschines ar jaunem palihga-aparateem un jaunu minamo eerikti, kas neteel nobruhketa, pilnigi bej trohskhina un til weegli strahdajamas, ka pat schwasas un wezas personas tahs maschines war bruhkesh bej netahda puhlina. — Pahrdohschana no

538 tubkst. schuijmaschinnu weena gadā

ir wislabatā leeziba par to, ka tahs original Singermaschines ir labas.

Katrai original Singer-schuijmaschinei ir pilnigi firma "The Singer Manufacturing Co.", ka ari blatus stahwoscha fabrika marka us rohtas un stahwa. Tahs paschas teel sem pilnigis garantijas un pee majas eemafas pret iknedelas nomafas no 1 rubla nodohtas, un wezas jeb pawisam nederigas maschines no wisahm sistemahm teel neutas pretim mafschana.

G. Heidlinger, Jelgawā, Leelajā eelā Nr. 10, Remnera namā.

Madeem un draugeem par simu, ka tam Wisuwarenam ir patizis mihju mihloto dehlu

Johann Albert Ohgle,
5 1/6 gadu wezu, 7. Augustā 1882. gadā us mihschigo dshwi aishaukt.

Apbehdinatee wezati

Jacob un Lihna Ohgle,
Kalinzeema Maj-Ohglu fainneeki.

Jelgawā, andeles atweherschana.

Zaur scho it pajemigi dara sinamu, ka no 29. Zulija pahrdohd jaun-usbuhwetās pilsehta uhdens-sudmalās wisadas fortes miltu, putrainu un grubu. Us laipu apmekleshanu luhgdams peedahwa wislabato prezī un uftizamu un freetnu apdeeneschamu.

S. R. Heidemann.

Ar nahkoshā semeštera eefahumu teel peedahwatas par wislehtafahm zenahm, wisadas rakstamahs leetas, lihniereetas un nelihniereetas rakstamahs-grahmatas un klades no wislabatā beesa wellin-papihra, tāpat ari wisadas fshlas-grahmatas, tiklab jaunās, kā jau bruhketas (bruhketas un wehl derigas fshlas-grahmatas teel pret zitam apmainitas jeb par wisaugstahm zenahm pirktas) un bej tam wehl daschadas zitas prezes, pee

Mafschā Löwensteina,

Jelgawā, us Bastes- un Leelahs-eelas stuhra № 9.

Sezes un Sehrenes
dseedatajn kohri un jaunais musikas kohris fwehtihš

brihwlaishanas - fwehtkus

ar dseedafschanu, spehleschamu un danzofschanu,

Augusta mehnescha 29. deenā,

Sezes Stupelu Bafau f. leelajā sahē.

Sahkums pulsti. 3ds pehz puss.

Za mineta deenā buhs jauts laiks, tab dseedahs turpat ahrā. Zitas sinas pašneegs zaur programeem.

Us laipnu peedafschanohs eeluhdj

Isrihtotaji.

Smuzeneeki ijees 15. Augustā fch. g.

salumōs

Maija-Katnā jautaja eeslā,

Kalku mahju tuwumā.

Sahkums pulsti. 2 pehz pusdeetas.

Tuwaki programōs.

Isrihtotaji

Kalnamuifschneeki (Hofzumberger) ijees

salumōs,

muišchas tuwumā,

22. Augustā 1882,

ar dseedafschanu, danzofschanu un uganofschanu.

Tuwatas sinas programōs.

Rihgā, pilf. Kalku eelā № 6. **Biegler un beedris,** **Leepajā,** Alefšandera eelā № 6.

Original Amerikaneeschu

(nekahdi Wahzu pakaltafijumi)

fahles un labibas plahweji. **firgu-grahbekli.**

Kulamahs-maschinas,
labibas tibrifschanas-maschinas
un
effektu-maschinas

daschadā leelumā, spahrdohd par 3 letahm zenahm

Geidies, Hager & Weber,
Jelgawā.

Partijn labu

linu ellas-raufschu

peedahwa lehti

Geidies, Hager & Weber,
Mafschinu fabrika un dsels-leetawa, Jelgawā.

Pangdahles superfosfatus,

13 proz., eewestus sem Rihgas, Goldschmidta & Com. pahraudstichanas-stanzijas kontroles, tur us lehgera un pahrdohd par lehtahm zenahm

mafschinu-fabrika un dsels-leetawa

Geidies, Hager & Weber,
Jelgawā.

Leel-Schwitenes

grehsenes grejnajā pils-dahrsā, Brambergu labdaribas beedriba isrihtohs leelu

jautribas-fadshwi

15. Augustā f. g. pulsti. 1/3ds pehz pusdeetas.

Tuwatas sinas programōs.

Strundas Bahlinu mahju jautajōs behsjōs 29. Augustā 1882. tifs

salumu-fwehtki

isrihtoti. Tuwatas sinas programōs.

Isrihtotaji.

Wisās grahmatu-bohdēs dabunamas:

No

Gohwu-lohpeem,

tā tohs buhs audfinahst, kohpt un slimibās dseedinahst. No D. K. Elwerfeld. (Ohtrā pahrlabotā druka).

Mafschā 35 kap.

Mafais

Kursemes sirdsinsch,

jeb grahmatina par firgu-lohpeem.

Mafschā 25 kap.

Wisās grahmatu-bohdēs dabunamas:

Pamahzifschana,

tā

skunstigee mehflī

Baltijas gubernās ir leetajami.

Wahzifki

profesora **G. Thoms,**

Rihgas politehnikas ismehginafschanas stanzijas preefshneeta.

Latwifki

Sugo Schmid.

Mafschā 30 kap.

Semkohpja

Auglu-kohku

dahrs,

jeb:

Pamahzifschana,

tā anglu-kohki no sehflahm audsejami 2c., tā lauku- jeb mešču-kohki stahdami un wehl daubj zitas derigas mahzibas, kas dahrsu mihlotajiem un kohpejem der sinahst.

Ar 55 bildehm.

Isftaidroja un sarastija

S. Kewers,

fehllu pahrdohstamas un tohs-fshla' ihpafshneets Duršē.

Ohtrā drife.

Mafschā 60 kap.

Ihfa

Kreewijas wehsture

ar eewehrojamašo wihru nogihmehm.

Sarastijis

S. Roschdjestwenski.

Latweeschu tautas-fshlahm ar sarastitaja atlauschamu pahrtuktota

D. Platšcha.

Mafschā 40 kap.

Wezahs mahtes

wisflaistofahs pasazines.

Diwpadymit pasatas

ar astonahm fshlāstahm pehrowju bildehm preefsh gohdigiem behneem.

Mafschā 50 kap.

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena kristiba, weena tiziba.

S i n a.

Leepajā. Witte un Guecke bahrinu nama direktorija pahrgrohša tagadejo bahrinu-skohlu par trihsklasīgu aprinkā- (kreis-) skohlu, preeksch kam jau schi gada Maija mehnesi dabuja no Lehrpatas mahzibas apgabala kuratora atlauschanu. Mahzibas sinā schi skohla wadihs til pat tahtu, kā zitas Lehrpatas mahzibas apgabala trihsklasīgahs aprinkā-skohlas; bes tam tiks wehl pehz wehleschanahs Latinu un Frantschu walodas mahzitas. Bes schihm trim aprinkā-skohlas klafehm buhs wehl sagatawoschanas- (elementar) klafe. Skohlneeki, kas sinamas klafes waj ari wisu skohlu — augstako klasi (prima) eereh-kinohht — zaurgahjuschi, dabu pehz eepreekschas pahrbaudischanas wifas tahs teesibas, kas teel pefschirtas teem skohlneekem, kas mahzahs Krohna aprinkā-skohlās, fewischki teel wini ari kara klafisibā pehz 1. Janwari 1874. gadā Wisaugstaki apstiprinateem likumeem peeskaititi pee III. waj IV. schkiras. Lai to labumu, ko schi skohlā sneegs, waretu ari ahrpus bahrinu nama isplatiht, tagad ir atkauts bes bahrinu nama audisekneem wehl eksterneem skohlneekem eestah-tees skohlā; eksterneem skohlneekem jamalsā no 15 — 25 un 30 rubteem skohlas-naudas par gadu.

Par skohlas inspektoru — (kas turklaht ari sinibu skohlotajs) buhs bahrinu tehws G. Springera kungs, par sinibu skohlotaju — A. U. Schaefera kungs, par Kreemu walodas skohlotaju — M. Soostes kungs. — Schee kungi jau ir no kuratora apstiprinati. — Par Frantschu walodas skohlotaju — lihdschini-gais Frantschu walodas skohlotajs Coulin kungs. Treschais sinibu skohlotajs tiks peenemts, kad augstakā klafe buhs eerihkota. Elementar skohlotajs ar jau ir peenemts, un dabuhs, kā zerams, drihsumā apstiprinaschanu. Skohlas telpas teel pahrtaititas un buhs drihs gatawas, tā ka mahzibu warehs eefahht sch. g. Augusta mehnescha eefahfumā, tadeht wezati, kas grib fuhtihht sawus behrnus schai skohlā, lai peeteizahs pee skohlas inspektora Springera kunga.

Witte un Guecke,
bahrinu nama direktorija.

Wehl kahds wahrds par skohlotaju lohni.

(Beigums.)

Treschlahrt skohlas buhschanai buhtu schahds labums, kad skohlotaji netiktu pawifam atswabinati no kara-deenesta: Mehs atrohnam fadsihwē daschas kahrtas, kā: amatneeku kahrtu, semkohpju kahrtu, dakteru kahrtu, mahzitaju kahrtu u. t. j. pr. Weenas un tahs paschas kahrtas zilweki dsenahs pakal weenam un tam pascham mehskim, zeeti kohpā turedamees un us tam luhkodami, ka winu kahrtā neepeeschahs eelschā tahdi, kas ar wisu spehlu nekalso tahs kahrtas mehrkeem, jo tee, kas tikai tā eespeeduschees eelschā, lihdsinahs nokaltuscheem sareem pee kohka, kas kohkam nedohd nekahda spehka. Wislabaki ir, kad tahdus sarus nozert. Labak masak saru, ja tikai ir labi un weseli un naw uhdenssari, kas kohkeem nowell spehlu. — Ikkatram kohkam ir tahdi leeli sari; ikkatrai kahrtai, un tā tad ari skohlotaju kahrtai buhs tahdi lohzeeki. Kad skohlotaji netiktu pawifam atswabinati no kara-deenesta, tad tahdi, kas tikai kara-deenesta deht us kahdu laiku buhtu palikuschi par skohlotajeem, paschi no sewis atkristu nohst. Es negribu sazihht, ka pastahwoschais likums, kas skohlotajus atswabina no kara-deenesta, ir skohlotaju seminarijahm par dsihwibas dsihflu, bet to gan dohmaja, ka pehz minetā likuma atzelschanas jaunekki laikam tā nespeeschahs skohlotaju seminarijās eelschā, ka to tagad mehds dariht. Un tas buhtu lohiti labi. Jo tad seminarijās buhtu tikai tahdi jaunekki, kas darboschanohs tautas-skohlās usluhko par sawa muhscha ihsto usdewumu, un skohlotaju kahrtā rastohs tikai tahdi wihri, kas lihdsinahs augu-neseju sareem, un newis leekeem sareem, kas kohkam naw par labu. — Til-lab ar mahzischanohs seminarijās, jeb ar fataisichanohs us skohlotaju amatu, kā ari ar behnu mahzischanu un audinaschanu jeb ar skohlotaju amata nokohpschanu daschā skohlā eetu labak, nekā tagad. Jo par to naw ko schaubitees, ka tas, kam firds un prahts nefahs us skohlotaja amatu, kreetnaki mahzisees un mahzibe, nekā tas, kas tikai loh-

ſchu dehl ir palizis par ſkohlotaſu un gaididams gaida to brihdi, kur 6 ſaldatu gadus buhs pahrlaidis un tad warehs eeſtahteess zitā kahdā weetā. Un laimigš tas ſkohlotaſs, kam tas iſdohdahs, un laimiga ta ſkohla, kaš no tahda ſkohlotaſa teel walā. Bet iſkatriš tahdu laimi nepeedſihwohs, jo ar zitahtm, labakahm weetahm zela-malaš naw apbahriſtitaš, un ſkohlotaſs proht tilai ſeminarijaš mahzihaš, ar kurahm peeteel tilai ſkohlāš namā, bet newiš zitur. Tā tad daſcham ſkohlotaſam — ari pehz nodeeneteem „6 ſaldata gadeem“ — negriboht buhs japaleel ari uš preekſchu wehl par ſkohlotaſu. Waj taš buhs ſkohlai par leelu labumu? To neižu!

Zetortkahrt: Schiniš laikšs gandrihš iſkatriš, kam ween eeſpehjašs, gahdā par ſawu ſamiliju tahdā wiſhē, ka ſeewai un behrneem, ja teem pehz Deewa ſchehligā prahta buhtu japaleel beš gahdneeka un galwaš, naw jazeekſch pahrał leelš truhkumš. Tapehz atraitnu un bahrinu lahdeš jeb kaſeš ſtrahdā ſawu ſwehtibaš pilno darbu. Uri Kurſemeš tautāš ſkohlotaſeem ir tahda kaſe, par kuraš dibinaſchānu tagadejai un nahlamai pa-audſei peenahkašs pateikteeš kaſeš dibinātaſeem un ihpaſchi prahtweſta tehwa Wāgneram Sežē, kaš ar ſawahm plaſchahm ſinaſchānahm kaſeš leetā un ar ſawu nedalito mihleſtibu uš ſkohlotaſu kahrtu par minetahš kaſeš plaukſchānu ruhpedameeš ruhpejašs. Bet tomehr — minetā kaſe waretu labāł ſelt, nekā taš ſchim brihſcham iraid. Kamdehl til maš ſkohlotaſu peebeedrojāhš ſawai atraitnu un bahrinu kaſei? Waj wini nenohedſ, ził laba tahda kaſe iraid, jeb waj wini negrib apgahdaht ſawāš laulatahš draudſeneš un ſawuš behrniuš behdu laikā? Man ſcheet, ka wini wiſu to itin labi ſaproht, un wina tehwa ſirdš nopuſchahš gruhti, kad ſkatahš uš ſawejo nahlotni, kad atſtahtajam pulzinam waijadſetu welti mekleht tehwa waigu. Kad kaſei naw til daudš beedru, kā waijadſetu buht, tad pee tam buhš wainigaš pawifašm zitađaš un — pehz manahm dohmahm — ſchahdaš leetaš: — Birmkahrt wezee un pušmuſſcha ſkohlotaſi, kam atraitnu un bahrinu kaſe wairāł ruhp un kaš labpraht paliktu par kaſeš beedreem, wišpahrigi nemoht to ne-eeſpehji, tamdehl ka wini maſahš lohneš dehl newar ſamałkaht leelašs pałak-małkaſchānaš peedaloteeš pee kaſeš. Eš tizu, ka aprehkinaſchāna, kaš tahdaš pałak-małkaſchānaš praſa, ir pilnigi riłtigāš pehz tamlihdſigeem eewehrojumeem. Bet kad eewehro, ka kaſei Kurſemeš muifchneeki ir dewuſchi 2000 rubł., mahzitaſu ſinode

kahdus pahri ſimtu un kad no konzerteem u. t. j. pr. kaſei nahł par labu kaħda naudaš ſumma, tad tadſchu wezeem ſkohlotaſeem peedalifchānohš pee kaſeš waijadſetu wehl wairāł atweeglinaht. Dhtkahrt jauneem ſkohlotaſeem, un ihpaſchi tahdeem, kaš tā ſakoht ſtahw uš pirſtu galeem un ir gatawi iſkatri brihdi iſleht ahrā iſ ſkohlotaſu kahrtāš, atraitnu un bahrinu kaſe maš ko ruhp. — Kad pee mums buhš gruntiga ſkohlotaſu kahrtā, un kad ſkohlotaſi wišpahrigi dabuhš leelaku lohni, tad ari peedalifchānaš pee kaſeš buhš wišpahriga, jo tilai taš preekſch nahlotneš war ko eekraht, kam tagadnē ir laba pahrtiſchāna. Kaš tagadnē ſawu dſihwibu tilai tā wehl, taš preekſch nahlotneš neka newarehš aiſtaupiht.

Tā tad redſam, ka wiſadi ir kaut kaš jadara, lai ſkohlotaſu lohne buhtu labaka. Lihdš ſchim pagāſti un ſkohlū apgahdataſi ir luhgti, ſkubināti un labināti, lai jele peekſchir ſkohlotaſeem leelaku lohni, ka tee war pahrtiſt. Un tahdi wahrđi teeſcham nebuhš palikuſchi beš ſekmeš. Bet ar luhgſchānahm, ſkubināſchānahm un labināſchānahm tadſchu nepeetikaš un mehš neſaſneegſim pilnigi ſawu mehrki. Turpretim buhš jaſaka, ka ſkohlāš draugi un pat muſſu Augſtā Waldiba ar to newarehš dohteek meerā, ka kahrtā, kurai ihpaſchi ir uſtizeta pawalſtneeku mahziſchāna un audſinaſchāna, pahrtiſchānaš ſinā ſtahw uš til wahjahm kaħjahm. Waijadſeš pahrgrohſiſchānaš jeb reformāš ſchi leetā no Waldibaš puſeš. Daſch warbuht, to dſirdedamaš, ſažiš: „Atkal pahrgrohſiſchānaš, atkal reformāš! Mums jau ir peeteiktaš reformāš uš reformahm, tā ka neſinam, kur eeſahłt un kur beigt!“ Labu reformu nekad newar buht par daudš, un laiš gan jau iſrahdišs, kur buhš ja-eeſahł pahrlaboht muſſu buhſchānaš un kur jabeidš. Semkohipibaš-teeſu-, paſchmaldibaš- un zitu likumu un buhſchānu pahrgrohſiſchāna, kā jažer, buhš par labu; bet, kā man ſchkeet, tad wezee likumi un wežā buhſchāna nebuhht naw ſmahdejami, jo teem waldoht Baltija un Latwija ir teizami plaukuſchāš, un daſch labš, kaš par Balteeſchu un ihpaſchi Latweeſchu panikluſcho buhſchānu brekhtin-brehz, patš par tahdu teateri ſmeedameeš ſmeijašs. Ta ihſtā weeta, kur reformu ſweramāiš bohmiš ir japeeleel, buhš — tautāš-ſkohlā. Tautāš-ſkohlā, newiš tai ſinā, ka ta buhtu janoſchkir no baſnizaš, un ka tižibaš mahzibaħm buhtu ja-eeahda maſał ſtundu, kā daſchi to tautāš wahrđā wehlašs. Taš ir tenkaſchānaš, kuraš ne weenš prahtigš zilwekš ne-eewehroš. Bet tai

finā tautas-flohļai waijag reformas, ka flohlotaji dabuñ tahdu lohni, kañdu wĩnu isgĩhtiba praša, jo flohļas liķumā nošazitā wĩmasakā lohne (500 dwehsetu = 100 rubl. u. t. j. pr.) ir un paleek nabagu maiše. Un kañ kañds „flohļas draugs“ ne šen 100 rubl. weetā gribeja 150 rubl. tañ tas wehl naw nešas. — Skohlotajam waijag tiķ dauds pelniht, ka labš muišas kungs pelna. Diputati un lohni eerihkiñht labš muišas kungs pelnihs kañdus 500 rubl. Tiķ leelai, wĩmasakais, waijadsetu buht flohlotaja lohnei. Tañ flohlotajš wĩsu gadu labpraht mahzihs behrnus, un mums kreetna, pastahwiga flohlotaju kañrtā, kaš ispidihs ar preeku, ko flohļas-walde un walstš no winaš praša. Muhsu walđiba ne-atkañ atklaht ne weenu walstš-flohlu, ka p. p. aprĩka-flohlu u. t. j. pr., kaš newar peerahdiht, ka winai ir no liķumā nošazitā nauda preekš flohļas uštursunas, jo Waldiba negrib, ka flohļas un flohlotaji panihtu. Tautas-flohļas naw priwat-flohļas, bet šawā finā walstš-flohļas, lai ari Waldiba flohlotajeem nemakš lohni. Tamliħđigi buhtu jadara arĩsan ar tautas-flohlahm. Masahš flohlinas ar 20 un 30 flohleneem buhtu jašalaĩš koñpā, un neweenu flohlu, kaš ne-apgawo flohlotajam wĩmasakais 500 rubl., flohļas wĩrs-komĩšjai jeb waldei newaijadsetu atwehleht. — Kañ Kuršeme un Wĩdšeme tañdā wĩhšē tĩktu paħrdalita flohļas finā, tañ mums zaur-zaurim nemoht, buhtu flohļas ar kañdeem 60 liħđš 70 flohleneem, un flohlotajš dabuhtu wĩmasakais šawus 500 rubl. Skohļas šlaĩš warbuht zaur tam buhtu masakš nekā tagađ, bet par to nekāš! Skohļas naw jaškaita, bet ir jašwer. Kā tañš paħrak masahš, tā ari tañš paħrak leelahš flohļas — mas welk. Tañš widejahš ir tañš labakahš. Tā tañ par iķkatra beħrna ismahzišchanu buhtu jamakš kañdi 24 rubl. Tas ir iķkatra gadu waj ari seemu 8 rubl. Un tas tañšchu buhs eepšejamš, kañ eewehrojām, ka turiba pee mums paldeewš Deewam eedema eet waitumā.

Kaħds flohļas labwehlis.

Wĩhleštibas dahwanas no Wĩahlpĩls draudšes Wĩdšemē.

Šwehtu upuri preekš mahzitaju atraitnu- un baħrinu-lahdes 3 rubl. 20 kap.; preekš paganu mišiones 5 rubl.; preekš Ķuħdu mišiones 3 rubl.;

preekš Balmeeras Ķurliħemo flohļas 4 rubl.; koñpā 15 rubl. 20 kap.

Šaneħma praħwestš Emil Loppenowe.

• Bee tehwa šapa.

1.

Al teht', kaš šen jau aišgahjiš
No manis taħlumā!
Tu duši dšestrā šapinā,
Neweens tew netrauzē.

2.

Tu šawu gaiti pabeidšis, —
Uš muhschu nošeidšees,
Un mani weenu atšahjiš
Šē wahrgu pašaulē.

3.

Šš beħdulis nu šehschu tē,
Bee tawa šapina
Un nahkotniti paħrdohmajū.
Kā to lai eefahku!

4.

Tu tehtin miħšais, taħlu eš' —
No mana mahjokta.
Un dšihwo aiš taħm šwaigšniteħm.
Bee ziteem miħluķeem.

5.

Šē šemes šehpi duši nu! —
Ar weleneem apklahtš.
Kur beħdulis es palĩkšchu
Šai wiltus pašaulē.

6.

Kā lai šho dšihwes laizinu
Nu eefahkšchu, ka beigšchu!?
Bee ka nu laimi ĵutišchu? —
Al, taš ir šudis' man!

Ķ. Audšespeedur.

• Šapliħšufšais šahbašs.

(Beigumš.)

Tiķ-ko ohtrā rihtā šaule šchaudija šawus šelta štarus zaur mahķoneem un wĩšas malas gresnoja briħnišķĩgā jaũkā išķkatā, tañ grehsenes rati, Ķuršs šehdeja grehsene, preeka ĵuħmās paħrņemtais Ķrižis un deenderi, pa leķķetu tuwojahš Ķrišča mahjahm. Bet kaš špeħj iššazih Ķrišča wežaku paħršteigšchanohš un ištuhkšchanohš, kañ tañdi gresni, špohšči rati ar štalteem šĩrģeem apšahjahš pee wĩnu namađurwihm un wĩnu deħš ar kañdu dahrgās dreħbēs

tehrpufchohs dahmu un wairaf fulaineem islahpa is rateem?! Zaur Frizi wezaki it drihs dabuja wifu sinagt, un grehsene preezigeem wezakeem wehl reis isfazija sawu apnemfchanohs Fritfcha leetâ un no wineem luhdsa wezaku atwehleschanu. Wezaki sinams ar to bij pilnâ meerâ un pateizahs firsniigi laipnigai grehsenei.

Grehsene, kas sawu zelofchanu lihds Reines upei bij usnehmust, kahdas swarigas darifchanas deht, reisoja bes kawefchanahs tahsak; bet wehwer-meisteri Mülneri wina apdahwinaja ar labu summu naudas, turklaht apfohlijahs atpakaf brauzoht Frizi panemt lihds un winau aifwest us Leipzig.

Pehz diwi mehnescheem grehsene pahrbrauja un panehma, kâ apfohlijusees, Frizi lihds.

Toma-flohlâ Frizis drihs ween palika flawenaks par wifseem ziteem lihdsifklohneekeem zaur kreetnibu, tiklibu un taifnu un gohdigu firdi. Musikai winsch nodewahs ar meefu un dwehfeli. Pehz tschetreem gadeem winsch apmekleja uniwersiteti un studeereja par mahzitaju. Labfirsigigâ grehsene Orsinšky atlahwa Frizim dariht pehz sawa prahta, lai gan winai buhtu labaf patizis, kad Frizis buhtu nodewees weenigi musikai.

Stuhdijas gadi bij aistezejufchi, un pehz peezi gadeem Frizis Mülners strahdaja kahdâ masâ galwas-pilsehtâ par musikas un dseedafchanas flohlotaju, un kâ tahds, sawa amata peenahkumus ispidija ar schkilstu, nedalitu mihlestibu, dauds, dauds laba tuwumâ un tahlumâ pastrahdadams.

Un atkal peezpadfmit gadus wehlaft, — Frizis Mülners, sawa muhscha wisjaulakâ laikâ un satofschna wihra-gaddâs buhdams, aplohpa kahdâ paleelâ pilsehtâ, weenu no augstakahm mahzitaju weetahm. Schis gohdigais un lepnais wihrs nokohpa sawu amatu Jesus Kristus muhsu Kunga un Meistera garâ, puhledamees wifai zilwezei par labu. Winsch dibinaja daschas eetaifes, kas pehzlaikâs daudseem atnesa leelu-leelo swehtibu. Zaur sawu nepeekufschcho darboschanohs winsch bij par labu preekschihmi wifseem, kas winau pasina. Basnizas-flohlas, no wina isweizigi un ar leelu mihlestibu aplohptas, usplauka tiklibâ, deewabihjafchanâ un prahta gaismâ. Sameem apafschneekeem winsch bij neween waldineeks, bet ari laipnigs padohma-dewejs, tehwischfigs draugs. Sawâ leelâ basnizas draudsê winsch strahdaja kâ ustizigs dwehfeles gans ar ta Kunga

palihgu un swehtibu. Wina sprediki bij jauki, un bes schaubifchanahs winsch bij weens no wiswairaf apdahwinateem Deewa wahrda fludinatajeem. Padohmu doht, palihdseht un glahbt — bij wina preeks, wina augstâ laime, un ja winam waijadseja kahdu no sewis atlaist, kas pee wina mekleja palihdsibu, bes kâ winsch buhtu warejis palihdseht, tad winsch garâ bij pateesi wairaf nofkumis, nekâ tas, kas bij palihdsibu gribejis.

„Al laut,“ tâ kahdu deenu wina wezâ mahte fazija: „al laut jele nelaika Nahks waretu tagad redseht sawa „Fritfcha“ dshwi, wina darba swehtigohs auglus!“ —

„Ja, maht“, wezais tehws Mülners turklaht fazija, „mihkajam nelaika Nahkam, Deews bij atlahwis paredseht nahlotnê noslehptas leetas. Waj tu atminees, kâ winsch garâ aifgrahbts ar swehtu preeku fazija: „„Frizifcham reis buhs wehl spihdeht kâ spohschî mirdsofchaj swaigsnei, flohlâ waj basnizâ!““ waj tu to atmini? — Waj mums naw ar pasemibu ja-issaka: Pahri par muhsu saprafchanu un eespehju ta muhschigâ mihlestiba, Frizi par brihnifschligeem un ne-isprohtameem zeteem ir tik gudri wadijufi, ka firmâ Nahka paredsefchana wifadâ sinâ ir pateesi peepildijusees. Zik ne-isdibinajami ir ta Kunga zeki! Wina wahrds lai ir augsti teikts muhschigi!“

Labfirdigâ grehsene Orsinšky wehl peedsihwoja to preeku, sawu „lohti mihku un zeenijamo dehtu“ Mülneri redseht mahzitaja amatâ strahdajam. Wina astonas deenas usturejahs laimigâ Mülnera familijâ un apleezinaja, ka wina pehz sawa dehla nahwes nekad nebij pawadijufi tik preezigas un laimigas deenas, kâ Mülnera familijâ.

Un schai „Fritfcha“ laimei, ka wina leelakahs un mihlakakahs zeribas peepildijahs, schai laimei, ka winsch wareja panahkt swarigas weetas, kureâs par labu strahdaja tuhksfoshch-tuhksfoshchahm dwehfelehm, schai laimei bij zehlons — „faplhfufchais sahbaks. Tâ tas Wisaugstakais un Wisgudrais debefu Waldineeks leel leelahm nu swarigahm leetahm notikt zaur maseem zehlonem, lai mehâs wifâs leetâs, ir tais masakâs dohdam Winam gohdu.

Latwifli no F. Siewert'a.